

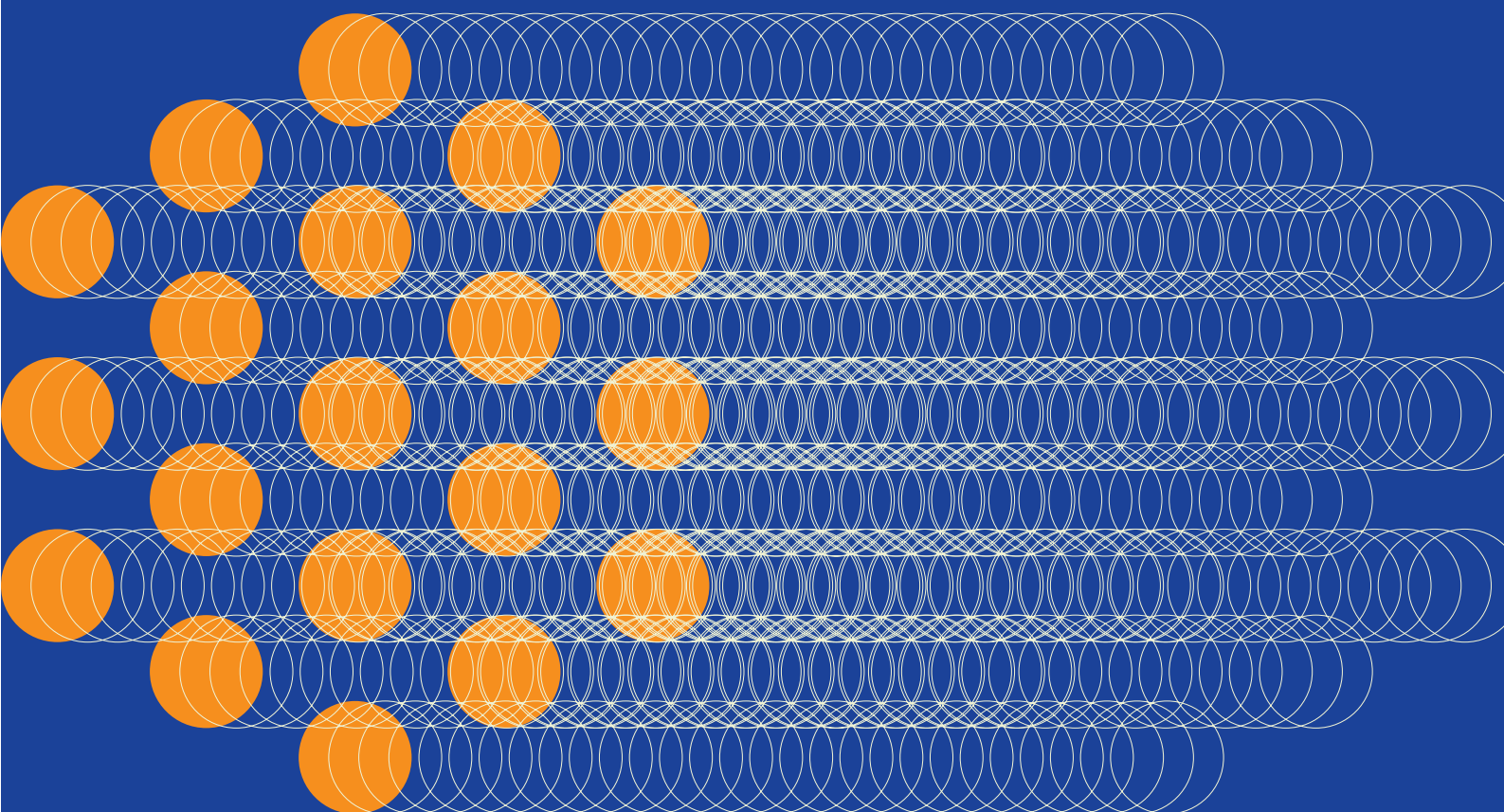
Rural'06

Congrés del Món Rural de Catalunya

 Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura,
Ramaderia i Pesca

EL GOVERN DE CATALUNYA AMB EL CONGRÉS DEL MÓN RURAL

RELAT DE DRETS I DEURES DEL MÓN RURAL
SÍNDIC DE GREUGES DE CATALUNYA.
PRESENTACIÓ DE PROPOSTES D'ACTUACIÓ
DEPARTAMENTS DEL GOVERN DE LA GENERALITAT.

Rural'06

Congrés del Món Rural
de Catalunya

SUMARI

1. Relat de drets i deures de les persones del món rural	2
2. Principals actuacions del Departament de Política Territorial i Obres Públiques al medi rural	5
3. Principals orientacions del Departament de Treball i Indústria	16
4. Actuacions relacionades amb el món rural desenvolupades des de la Direcció General de Formació Professional i Educació Permanent	19
5. La cultura en el món rural: accés i oportunitats	29
6. Accions i polítiques de la conselleria de Medi Ambient i Habitatge en el món rural	32
7. Accions i polítiques de la conselleria d'Interior	38

1. RELAT DE DRETS I DEURES DE LES PERSONES DEL MÓN RURAL

Les persones del món rural a Catalunya són subjectes de drets i deures de la mateixa manera que les persones que viuen i treballen en el món urbà. Això, no obstant, l'especificitat dels seus àmbits de vida i, en el cas dels pagesos, la dedicació constant a una activitat que satisfà les necessitats primeres del conjunt de la població fa que mereixin un reconeixement social que vagi més enllà de les declaracions universals de drets.

Així mateix, la societat global demanda de tots nosaltres el compliment d'uns deures que facin possible la convivència pacífica, els equilibris territorials, i l'oferta social entre persones al servei d'un enriquiment mutu i la cohesió social.

Per això, el Síndic de Greuges de Catalunya afirma el dret de totes les persones a viure i treballar on han nascut, a accedir a les prestacions públiques, i a la cultura, l'educació i la sanitat en igualtat de condicions. Igualment, afirma el deure de totes les persones de conservar el territori, en tant que expressió d'uns valors paisatgístics, ambientals, culturals, socials o històrics.

El Síndic, afirmant el principi d'igualtat davant la llei, fa una crida perquè les polítiques públiques i l'ordenació de l'activitat econòmica general garanteixin que cap ciutadà hagi de suportar costos diferents per a un mateix servei, visqui on visqui i treballi en allò que treballi.

En concret, afirma el dret de les persones del món rural a:

- Una xarxa **educativa** que garanteixi l'accés universal a tots els nivells d'ensenyament, incloent-hi l'etapa de 0 a 3 anys, complementada amb un transport escolar adaptat a cada zona i un sistema de beques que compensin els majors costos de distància entre el lloc de residència i el d'estudi, especialment en el cas de les universitats i la formació continuada.
- La **salut** i el **benestar social**, a partir d'una estructura sanitària i farmacològica adaptada a les diverses realitats territorials, tenint en compte criteris de comptabilitat social i tenint present que cal adaptar-los a les corbes d'edat mitjana de cada municipi.
- Disposar de prou mitjans per poder viure del seu **treball**, arrelar-se al territori i garantir la permanència dels seus descendents, si així ho desitgen. En el cas dels pagesos, la producció de qualitat, justament retribuïda, ha de permetre la rendibilitat de les explotacions familiars.
- **L'habitatge i la residència** dels seus membres, tot garantint el dret a disposar d'una llar digna i a mantenir la residència en el lloc de les seves relacions socials i els seus entorns significants. En tots els casos, el fet de migrar hauria de ser una opció personal de lliure elecció.
- La llibertat **cultural** individual, que inclou el dret de totes les persones a conèixer, viure, preservar i desenvolupar la seva identitat cultural, incloent-hi la identitat lingüística.
- **L'honor i la pròpia imatge**, i el respecte vers les persones i les tradicions del món rural per part de les administracions públiques i els mitjans de comunicació.

- **L'impuls de les noves tecnologies** de manera equiparable al del món urbà, amb plena igualtat de qualitat i costos, i equitat en la quantitat, tot garantint el dret a la **informació** i **la comunicació**, i impedit que el món rural sigui una realitat inconnexa i aïllada.
- **La mobilitat i l'accessibilitat**, que inclou el dret a un trànsit ordenat i respectuós amb el medi ambient, una xarxa viària i un servei de transport públic que doti a les comunitats rurals dels mecanismes necessaris per garantir la possibilitat de tot tipus de desplaçaments.
- Una assignació equitativa de recursos públics que facin possible el ple **equilibri de qualitat de vida i accés als serveis** amb el món urbà.
- Disposar d'**infraestructures** necessàries per al desenvolupament normal de qualsevol activitat econòmica lligada a la realitat territorial.
- Actuar sobre el territori, de manera que no es facin irreversibles els **fluxos naturals** d'aigua i animals que formen part del medi natural.
- La recepció de **compensacions** que siguin directament proporcionals a la part de territori protegit i a les majors prestacions derivades de factors climàtics o orogràfics, per tal de recompensar el benefici públic que representa la seva contribució a la prevenció de riscos i catàstrofes naturals i de fre al canvi climàtic, i al reconeixement del desavantatge competitiu que aquesta protecció representa.
- La **seguretat**, tant en allò que afecta la persona, com els seus béns.

En concret afirma el deure de les persones del món rural de:

- Defensar el **patrimoni cultural** per col·locar-lo al servei del conjunt de la societat, més enllà de la seva propietat, convençuts del lligam existent entre diversitat cultural i diversitat biològica.
- Acollir **instal·lacions comunitàries d'interès general**, en condicions d'igualtat a les persones del món urbà.
- Defensar el **patrimoni natural** entès com un servei bàsic per al conjunt de la població, tant rural com urbana.
- Contribuir tenir cura dels **recursos hídrics** en benefici del conjunt de la societat.
- Oferir un **procés d'acollida als nous** que els permeti la possibilitat d'integrar-se en la comunitat rural tot millorant el capital social del territori.
- Construir el seu futur, sense inhibicions, sense malfiances, amb protagonisme i sense deixar que es planifiqui, per acció o omissió, des de fora del món rural.
- Concretar polítiques útils per **retenir la població al territori i àdhuc atreure'n de nova**.
- Tenir cura **del territori i del paisatge**, en tant que elements sotmesos a transformacions econòmiques que han de permetre explicar la nostra història.
- Contribuir a la **redistribució de la renda** en el marc d'una economia social de mercat.
- Treballar el territori des de **pràctiques sostenibles** en benefici de les generacions futures i de la producció de qualitat.
- **Gestionar correctament l'ús** de fertilitzants, pesticides i altres factors que puguin degenerar el medi natural.

Rural'06

Congrés del Món Rural
de Catalunya

Consegüentment, recomano a les administracions públiques de Catalunya que adaptin les seves prioritats de govern a aquests drets; recomano a totes les persones, visquin on visquin, que tinguin cura dels seus deures, i a les persones del món rural les encoratjo a mantenir la pròpia dignitat i la del territori des del convenciment que Catalunya té un deute amb les persones del món rural i les persones del món rural amb les generacions futures, sense distincions de residència ni lloc de treball.

Rafel Ribó

Síndic de Greuges de Catalunya

2. PRINCIPALS ACTUACIONS DEL DEPARTAMENT DE POLÍTICA TERRITORIAL I OBRES PÚBLIQUES AL MEDI RURAL

El Govern de la Generalitat de Catalunya desenvolupa una política activa amb l'objectiu d'assegurar que les oportunitats d'accés a la renda, als mercats, als equipaments i als serveis arribin a tota la ciutadania i a tots els territoris del país tot garantint la cohesió social i territorial.

En aquest sentit, l'objectiu principal és convertir Catalunya en una constel·lació de viles i ciutats accessibles, generadores de benestar i d'oportunitats, que treballen en xarxa per aprofitar les possibilitats estratègiques que ens ofereix l'economia global.

El DPTOP és un departament amb una clara vocació d'incidir sobre el territori per la qual cosa les seves actuacions contribueixen amb força a l'assoliment d'aquest objectiu. En efecte, el DPTOP participa des de la fase més incipient de la planificació territorial i el planejament urbanístic, quan es dibuixen les línies mestres del model de país que volem, fins a la concreció de les infraestructures i equipaments passant per l'impuls a la preservació del paisatge o la millora de l'accessibilitat arreu del país.

D'aquesta manera, les diferents línies d'actuació recullen aspectes transversals i una visió integrada del territori. Així, les diferents polítiques que es duen a terme des del DPTOP parteixen de la consideració de l'especificitat del territori, i en el cas del món rural, de l'especificitat del medi físic i humà de les zones rurals i de muntanya i del seu potencial de desenvolupament econòmic i social.

A continuació s'enumeren algunes de les principals línies d'actuació del Departament que contribueixen a la construcció d'un país més dinàmic i equilibrat amb especial atenció al món rural.

2.1. PLANEJAMENT TERRITORIAL I URBANISME

i) Els plans territorials parcials i plans directors territorials

En matèria de planificació territorial una de les prioritats ha estat la voluntat de promoure un canvi de tendència sobre la creixent ocupació del territori. Per aquesta raó es promou un model territorial en malla en què els espais lliures fan la funció de matriu i les ciutats i pobles s'expliquen com a nodes compactes i equipats units per una xarxa de comunicacions que garanteix l'accessibilitat al conjunt del territori. En aquesta línia s'han determinat com a zones d'especial consideració per la seva fragilitat les zones de litoral i muntanya.

Durant aquesta legislatura s'ha engegat un dels impulsos més importants donats mai a la planificació territorial de Catalunya. En 48 mesos s'ha posat en marxa l'execució de 6 plans territorials d'arreu del país, previstos des de 1983 i encara no redactats, així com la revisió del Pla territorial de les Terres de l'Ebre, l'únic vigent fins ara.

Rural'06

Congrés del Món Rural
de Catalunya

En aquest context ja s'ha aprovat inicialment el projecte del Pla territorial de l'Alt Pirineu i Aran i s'ha iniciat la consulta pública de l'avantprojecte de Pla territorial de Ponent i de l'avantprojecte de Pla de les comarques Centrals.

Així mateix, s'ha emprès la redacció de 19 plans directors urbanístics. En el seu desenvolupament s'ha donat prioritat a aquells que comprenen zones sensibles, on les tensions d'ocupació de sòl són especialment intenses. L'objectiu d'aquests plans és establir el sistema d'espais oberts, ordenar el creixement urbà i determinar l'encaix de les principals infraestructures que afectin aquestes comarques.

D'acord amb això ja han estat aprovats els Plans del Sistema Costaner (I i II) i el Pla de Gallecs i s'ha aprovat inicialment el Pla director urbanístic del Pla de Bages.

El Pla director urbanístic del sistema costaner, aprovat el maig de 2005, pretén ser un instrument normatiu per protegir i posar en valor el litoral català, ordenant el desenvolupament urbanístic dels espais costaners que es troben encara lliures d'ocupació. El Pla indica que la pràctica totalitat dels sòls no urbanitzables i una bona part dels sòls urbanitzables no delimitats situats en la línia de la costa han de quedar definitivament exclosos del procés urbanitzador.

D'aquesta manera, amb l'aprovació del Pla s'assoleix la protecció definitiva de més de 23.500 hectàrees com a sòl no urbanitzable costaner i la preservació de 44 espais, sobre una superfície de 656 hectàrees.

ii) La millora de la gestió urbanística

El DPTOP té en marxa un programa de suport als ajuntaments per tal de fomentar l'adaptació dels municipis a la nova legislació i garantir-ne l'aplicació, com també de millorar-ne les condicions urbanístiques i contribuir a la creació de sòl urbanitzat necessari en el marc d'un desenvolupament sostenible. Per aquesta raó, cada any s'obre una convocatòria per a l'atorgament de subvencions als municipis amb l'objectiu de finançar la redacció de plans d'ordenació urbanística municipal en municipis sense figura de planejament general o només amb delimitació de sòl urbà o en municipis amb planejament general aprovat d'acord amb la normativa anterior a la Llei 2/2002, de 14 de març, d'urbanisme. Així mateix, és objecte d'aquesta subvenció finançar la redacció de programes d'actuació urbanística municipal i de plans urbanístics derivats d'iniciativa pública.

La grandària del terme municipal, el nombre d'habitants, el nombre de nuclis urbans o l'antiguitat del planejament general vigent són alguns dels criteris que es tenen en compte per a l'atorgament de les subvencions, que en la convocatòria d'enguany seran de 3 MEUR.

D'altra banda, cal destacar la **constitució de la Comissió Territorial d'Urbanisme de la Val d'Aran**, que permetrà atendre d'una manera més propera i àgil els expedients urbanístics que tramitin els ajuntaments de la Vall. Cal tenir en compte que aquest territori, com a conseqüència de les seves característiques específiques i diferenciades, disposa d'unes normes subsidiàries de planejament que són d'aplicació a tots els municipis de la Val d'Aran i que actualment s'està redactant el Pla director urbanístic de la Vall.

L'àmbit d'actuació de la Comissió Territorial és el territori de la Val d'Aran, integrat pels municipis d'Arres, Bausen, Es Bòrdes, Bossòst, Canejan, Les, Naut Aran, Vielha e Mijaran i Vilamòs. La Comissió té la seu a Vielha, al Conselh Generau d'Aran.

iii) La protecció i promoció de les comarques de muntanya

La voluntat d'incidir sobre la problemàtica específica de les comarques de muntanya ha estat una constant de l'acció de govern de la Generalitat. La política de muntanya té el seu fonament normatiu en la Llei 2/1983, d'alta muntanya, aprovada per unanimitat pel Parlament de Catalunya, i que fixa com a objectius:

- Aprofitar i desenvolupar integralment els recursos econòmics de què disposen les àrees de muntanya, per tal d'igualar el nivell de vida de llurs habitants al de la resta dels ciutadans de Catalunya.
- Crear les infraestructures i els equipaments necessaris, i millorar-hi els existents, per tal de garantir que el nivell dels serveis oferts a llurs habitants sigui igual al de la resta de Catalunya.
- Aturar la regressió demogràfica i cercar un desenvolupament harmònic dels territoris de muntanya.
- Valorar les funcions que la muntanya compleix en benefici de la resta de la societat i, alhora, protegir el patrimoni històric, cultural i artístic dels pobles i les comunitats de muntanya. En conseqüència, fer compatible el desenvolupament turístic, esportiu, recreatiu i econòmic amb la preservació del paisatge, el medi i els ecosistemes de muntanya.
- Dotar les comarques de muntanya d'una infraestructura administrativa que garanteixi l'assistència tècnica als municipis muntanyencs que en necessiten.

S'ha executat la tercera generació dels **plans comarcals de muntanya**, vigents per al quinquenni 2001-2005, amb una inversió prevista de 942,46 MEUR per part de la Generalitat, als quals s'han d'afegir 404,32 MEUR en actuacions previstes per l'Estat i 15,93 MEUR en consorci d'administracions.

Així mateix, s'han iniciat els treballs per elaborar **la nova generació de plans comarcals de muntanya per al quinquenni 2006-2010**. Amb l'objectiu de donar un nou impuls a les polítiques de muntanya, s'ha donat una nova orientació a aquests plans. En aquest sentit, es pretén posar l'èmfasi en les inversions d'interès comarcals i de dinamització socioeconòmica que permetin crear llocs de treball estratègics. En paral·lel, s'augmentarà la participació del territori, i s'enforteix el paper dels ajuntaments amb la seva incorporació com a interlocutors en l'elaboració i, en especial, en el desenvolupament i l'execució dels plans.

D'altra banda, la Generalitat té establerta una política de subvencions a comarques i zones de muntanya, que permet la realització de **programes d'actuacions específiques** per a aquestes àrees. Aquests programes es gestionen a través d'unes línies d'ajut i en són beneficiaris 30 consells comarcals, els 10 de les comarques de muntanya (son línies ja previstes en els plans comarcals corresponents), i els 20 de les comarques que inclouen municipis declarats com a zona de muntanya.

Els ajuts tenen com a finalitats principals: millorar la comunicació amb la xarxa de carreteres; millorar la comunicació de les petites poblacions, la població disseminada i les explotacions agràries; facilitar l'accés dels nuclis rurals i habitatges disseminats a la xarxa

de carreteres; facilitar l'accés a punts d'interès turístic o paisatgístic i, crear i senyalitzar itineraris turístics. A més, els ajuts també van destinats a actuacions específiques per a petits nuclis i el poblament disseminat, com l'arranjament d'equipaments culturals i turístics, infraestructures als petits pobles i projectes de promoció econòmica.

El Pla director d'estacions de muntanya

S'està treballant en l'elaboració del Pla director d'estacions de Muntanya que es preveu aprovar aquest mateix any. El Pla director de les estacions de muntanya té com a finalitat aconseguir unes estacions de muntanya viables econòmicament, amb una adequada implantació en el territori i amb possibilitat d'oferir serveis de lleure més enllà de la temporada d'esquí. En especial, el Pla vol evitar la dependència entre el funcionament de les estacions d'esquí i el desenvolupament immobiliari, i propiciar uns dominis de les estacions suficients i amb una oferta de lleure amplia, que els permeti ésser motors econòmics de les valls pirinenques on s'ubiquin.

D'altra banda, la Generalitat atorga **ajuts a les estacions d'esquí** per tal de millorar els accessos a les seves instal·lacions, mantenir-los nets de neu i adquirir maquinària.

En concret es destinaran 500.000 euros a la millora dels accessos a vuit estacions **d'esquí alpi**. Aquestes subvencions tenen com a objectiu ajudar a les estacions a establir o millorar els seus accessos i a mantenir-los nets de neu, facilitant així el desplaçament dels esquiadors. Per concedir els ajuts s'ha tingut en compte el pressupost presentat per cada empresa durant aquest any per aquests dos conceptes, la millora de les vies d'accés i la neteja de la neu, i també els quilòmetres de carreteres que estan a càrrec de cada estació. En total, s'han atorgat subvencions per import de 500.000 euros a les estacions de Boí, Port Ainé, la Molina, Vallter 2000, Masella, Baquèira Beret, Tavascan i Port del Comte.

Per primera vegada, s'ha obert una línia específica d'ajuts per les estacions **d'esquí nòrdic** catalanes per a la millora de les instal·lacions per un valor total de 700.000 euros. D'aquesta manera, cadascuna de les set estacions d'esquí nòrdic existents a Catalunya, rebrà prou 100.000 euros a través de l'ajuntament respectiu. Els ajuts suposen el primer suport econòmic que reben aquestes explotacions en els darrers vint anys.

Aquesta mesura s'emmarca en els objectius del Govern de continuar donant suport a una activitat econòmica sostenible i de gran importància a les comarques pirinenques. Cal tenir en compte que les estacions d'esquí nòrdic catalanes són majoritàriament d'iniciativa municipal, en una aposta decidida dels ajuntaments pirinencs per un desenvolupament sostenible. Es tracta, però, de petits ajuntaments que tenen força dificultats per fer front a les despeses de manteniment i modernització necessàries per al correcte funcionament de les estacions i, per aquest motiu, esdevé especialment important donar suport econòmic a les diverses iniciatives de millora de estacions que actualment s'estan posant en marxa.

Aquestes actuacions estan adreçades a resoldre els problemes més urgents que tenen actualment aquestes estacions, com ara la millora de les instal·lacions o l'adquisició de maquinària per a la preparació de les pistes. Això els permetrà enfrontar la propera temporada d'hivern amb la garantia d'un bon servei. Les estacions que es beneficiaran d'aquests ajuts són l'Estació de La Pleta del Prat (Lladorre), Virós-Vallferrera (Alins), Lles,

Rural'06

Congrés del Món Rural
de Catalunya

Aransa (Lles), Guils- Fontanera (Guils), Tuixén-la Vansa (la Vansa) i Sant Joan de l'Erm (Montferrer i Castellbó).

D'altra banda, la Generalitat de Catalunya gestiona les estacions de la Molina i Núria i recentment ha passat a mans de la Generalitat l'estació Esport Esquí.

iv) La preservació i recuperació dels diferents paisatges de Catalunya

S'han plantejat les bases per a una política del paisatge, destinada a assolir la difusió, protecció, conservació i millora del Patrimoni paisatgístic de Catalunya i, així, donar compliment a la resolució del Parlament per la qual Catalunya es va adherir al Conveni Europeu del Paisatge, aprovat pel Consell d'Europa l'any 2000.

D'acord amb això s'ha aprovat **la Llei 8/2005, de 8 de juny, de protecció, gestió i ordenació del paisatge de Catalunya**, que té per objecte el reconeixement, la protecció, la gestió i l'ordenació del paisatge, a fi d'harmonitzar la preservació dels seus valors patrimonials, culturals i econòmics amb un model de desenvolupament sostenible. La llei no sanciona, però sí que proposa que tots els plans territorials i urbanístics futurs incorporin una atenció específica al paisatge, segons el reglament que s'aprovarà properament.

En aquest sentit la Llei preveu, entre d'altres instruments, les anomenades actuacions exemplars, és a dir, accions concretes arreu del país per tal de millorar espais degradats o conservar els valors paisatgístics d'altres. En aquest context, el DPTOP i l'Ajuntament de la Vall de Boí van acordar impulsar la substitució de les antigues banyeres domèstiques que, tradicionalment, han reutilitzat els ramaders per abeurar els caps de bestiar per uns models d'abeuradors homogenis que milloressin la percepció visual del paisatge de la vall i que fossin adients a la importància turística i cultural de la zona. Per això, s'ha consensuat amb els ramaders de la zona el model i la quantitat d'abeuradors més adients a les seves necessitats. D'aquesta manera, ja s'ha iniciat la instal·lació de 12 coms fixos, a Erill la Vall, Barruera, Taüll, Durro i Boí, i altres 64 de mòbils. Amb aquesta actuació paisatgística es retiraran de l'entorn de la Vall de Boí un total de 76 banyeres que són substituïdes per aquests coms més pràctics i útils per al ramader i més respectuosos i integrats al paisatge de la Vall. Aquesta actuació comporta una inversió de 25.220 euros.

La llei dota de protecció jurídica els paisatges mitjançant diversos instruments:

- Un és la creació de set catàlegs, un per cadascun dels àmbits territorials (Alt Pirineu i Aran, comarques centrals, Camp de Tarragona, Plana de Lleida, regió metropolitana de Barcelona, comarques de Girona i Terres de l'Ebre). En la seva redacció hi participen experts de les diferents universitats, entitats culturals, científiques, sindicals i ciutadanes. S'està treballant en els catàlegs del Camp de Tarragona i la Plana de Lleida.
- Un altre són les cartes del paisatge, que es defineixen com un document amb estratègies per a la protecció, la gestió i l'ordenació d'un paisatge (natural i urbà) amb l'objectiu de mantenir-ne els valors. S'estan elaborant les cartes de l'Alt Penedès, de la vall de Camprodon i del Priorat.

També s'ha constituït l'Observatori Català del Paisatge, amb seu a Olot. Es tracta d'una iniciativa pionera a l'Estat espanyol que permetrà desenvolupar línies d'actuació política,

Rural'06

Congrés del Món Rural
de Catalunya

farà tasques de sensibilització i servirà d'espai de trobada entre les administracions i la societat civil en matèria de gestió i conservació del paisatge.

v) La recuperació del patrimoni i els nuclis antics

S'ha signat un Protocol de col·laboració entre els departaments de Política Territorial i Obres Públiques i el de Cultura per a l'aplicació de l'1% cultural durant el quadrienni 2005-2008. D'acord amb aquest protocol, el Govern de la Generalitat invertirà un total de 17,4 MEUR distribuïts en 140 actuacions a diferents comarques catalanes. Es finançaran actuacions de conservació, intervenció en centres històrics i restauració del patrimoni arquitectònic i arqueològic, d'acord amb el que preveu la Llei del patrimoni cultural català.

La previsió d'inversió per al 2006, lligada als protocols de col·laboració de l'1% cultural i al programa "Reviure velles ciutats", comportarà la intervenció de l'Institut Català del Sòl en gairebé 70 municipis arreu de Catalunya, amb una despesa de 12 MEUR. D'entre aquestes actuacions, cal assenyalar la 2a fase de la rehabilitació del castell Comtes de Prades de Falset, la 3a fase del monestir de Sant Llorenç de Morunys, la intervenció en el nucli antic de Sant Feliu de Guíxols i l'ordenació del conjunt històric de la Pobla de Segur.

2.2. LA MILLORA DE L'ACCESSIBILITAT MITJANÇANT EL TRANSPORT PÚBLIC

En aquest àmbit, un dels principals objectius és impulsar una xarxa de transport públic que permeti als ciutadans d'arreu del país garantir el seu dret a la mobilitat mitjançant el transport col·lectiu. D'acord amb això, el govern de la Generalitat treballa tant en l'impuls de la millora de les infraestructures com en la millora dels serveis per als diferents sistemes de transport.

i) El transport de viatgers per carretera

En el cas del transport de viatgers per carretera, el Departament ha anat elaborant diferents plans de millora dels serveis de transport públic de viatgers a cada comarca, que inclouen una anàlisi de la situació de la xarxa i una proposta d'actuacions per corregir els dèficits que es detectin en l'accessibilitat en transport públic a tots els nuclis de població. Els objectius d'aquests plans són assegurar les connexions dels petits nuclis aïllats entre si i amb la capital de comarca, desenvolupar les intercomunicacions comarcals i donar solucions específiques a les necessitats de mobilitat de la població. En aquest sentit, la xarxa de transport de muntanya compta també, en molts casos, amb un servei d'atenció especial a les persones amb mobilitat reduïda, a gent gran o que han de desplaçar-se a un centre sanitari.

Les àrees més rurals i de muntanya es caracteritzen per la seva baixa densitat de població, que es concentra bàsicament en nuclis antics molt dispersos. Els itineraris entre aquests petits nuclis dispersos o entre aquests i els principals nuclis de població i serveis tenen una demanda feble, la qual cosa no els proporciona la rendibilitat suficient per fer-los atractius a les empreses privades. D'aquesta manera és l'Administració pública qui garanteix, mitjançant ajuts o subvencions, l'oferta de transport col·lectiu amb uns estàndards de qualitat mínims.

A banda dels convenis amb els consells comarcals per seguir donant suport econòmic i logístic a la xarxa de transport públic, s'han dut a terme diverses actuacions per tal de

millorar el servei. Així, recentment han entrat en funcionament **nous serveis**, com és el cas del servei entre Castellgalí i el Pont de Vilomara, el nou servei de transport públic des de diversos municipis de l'Alt Empordà fins al CAP de Vilafant o el nou servei per accedir a l'Hospital de Calella des de Malgrat de Mar. També s'ha procedit a **l'ampliació de serveis** ja existents com és el cas del servei nocturn de Girona–Palamós fins a Salt i Palafrugell, l'ampliació del servei d'autobusos a les Terres de l'Ebre, entre Tortosa–la Sènia, Amposta–la Sènia, Tortosa–Roquetes, entre d'altres.

Així mateix, en matèria d'infraestructures i instal·lacions de suport al transport públic per carretera, s'ha continuat amb la construcció de noves **estacions d'autobusos** i la millora de les existents. Recentment han entrat en funcionament noves estacions d'autobusos a Camprodon, Palafrugell, Sant Feliu de Guíxols, Cervera i el Vendrell, i es troba en fase d'execució la nova estació d'autobusos i aparcament públic de Lloret de Mar. També s'està treballant en la rehabilitació de les estacions d'autobusos a les comarques de Barcelona (Caldes de Montbui, Granollers, Igualada, Manresa, Navàs, Sabadell, Súria, Terrassa, Vic, Vilafranca del Penedès i Vilanova i la Geltrú), a les comarques de Girona (Figueres, Girona, Platja d'Aro, Ripoll, Santa Coloma de Farners i Tossa de Mar) i a les comarques de Lleida (Balaguer, les Borges Blanques, Mollerussa, la Pobla de Segur, el Pont de Suert, la Seu d'Urgell, Solsona, Sort, Tàrraga i Tremp).

Una altra línia d'actuació important ha estat la **instal·lació de marquesines** arreu del país per tal de garantir la comoditat i la seguretat del viatgers, així com assegurar que aquests reben a les marquesines la informació que pot ser d'interès pel que fa a les condicions de prestació dels serveis de transport.

ii) La modernització i millora de la xarxa ferroviària

El ferrocarril constitueix una de les principals apostes del model de mobilitat sostenible que està duent a terme el govern de la Generalitat. A banda dels grans corredors per a viatgers i mercaderies i de les propostes de línies de rodalies a les principals aglomeracions urbanes catalanes, es contemplen actuacions molt significatives amb un clar impacte en determinades àrees rurals. En concret, s'està treballant a la línia Lleida–la Pobla i en la definició de l'eix transversal ferroviari.

La línia de Lleida a la Pobla de Segur va ser traspasada a la Generalitat de Catalunya el 31 de desembre de 2004. Des d'aleshores, Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya s'encarrega de la gestió d'aquesta línia ferroviària i ha iniciat un procés de recuperació i rehabilitació d'aquesta infraestructura. Actualment s'estan realitzant treballs de millora en el tram entre Balaguer i la Pobla, i també s'estan duent a terme altres treballs de millora, com la rehabilitació de ponts, talussos, la millora d'estacions i estructures al conjunt de la línia amb un cost total de 60 MEUR. Un cop finalitzat tot aquest conjunt d'obres, circularan 7 trens diaris per sentit i milloraran de manera notable la seguretat i la velocitat comercial, ja que es reduirà el temps de viatge de les 2 hores actuals a 1 hora i 40 minuts.

L'eix Transversal Ferroviari, junt amb la nova línia Orbital que es preveu integrar a la xarxa de rodalies de Barcelona, pretén impulsar el transport per ferrocarril de passatgers i mercaderies a Catalunya i trencar el model radial de comunicacions. El projecte de l'Eix Transversal Ferroviari és una proposta d'una línia mixta, per a passatgers i mercaderies d'amplada internacional i d'alta velocitat que enllaçaria Lleida, Cervera, Igualada, Manresa, Vic i Girona i que comptaria amb diversos ramals: un cap a la frontera francesa

i dos amb els ports de Barcelona i de Tarragona. Aquest projecte representarà una inversió de 6.500 MEUR.

A banda d'aquests projectes en marxa, el **Pla d'Infraestructures de Transport de Catalunya (PITC)**, actualment en fase d'informació pública, contempla actuacions significatives com l'adaptació a passatgers de la línia d'FGC Manresa-Súria i Manresa-Sallent, la supressió dels passos a nivell existents a la xarxa catalana, la modernització de línies convencionals consistent en actuacions de renovació i arranjamant de les línies de serveis regionals convencionals, la qual cosa suposa actuar sobre la línia Vic-Puigcerdà, la Reus-Casp i la Manresa-Lleida, entre d'altres, i un Pla de millora d'estacions a les principals estacions fora de l'àmbit de rodalies destinades a millorar la prestació de serveis als passatgers.

Una altra línia d'actuació vinculada al transport ferroviari però més lligada a l'impuls de l'activitat econòmica i el turisme la constitueixen **els cremalleres** de Montserrat i de Núria, i el més recentment posat en servei Ferrocarril Turístic de l'Alt Llobregat. En efecte, Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya va posar en servei l'any passat el nou Ferrocarril Turístic de l'Alt Llobregat, que uneix La Pobla de Lillet amb el Museu del Cement Asland, dins del terme municipal de Castellar de n'Hug. Es tracta d'una línia que històricament unia l'antiga fàbrica de ciment Asland de Castellar de n'Hug amb Guardiola de Berguedà, des d'on partia la línia del ferrocarril de via estreta cap a Berga i Manresa. El traçat actual és de 3,5 quilòmetres i disposa de quatre estacions: La Pobla de Lillet, La Pobla Centre, Jardins Artigas i Castellar de n'Hug. El trajecte, d'aproximadament 20 minuts, el realitza una locomotora dièsel amb dos cotxes que tenen una capacitat per a 25 viatgers cadascun.

iii) L'accessibilitat als polígons industrials en transport públic

Des del Govern de la Generalitat s'ha iniciat una línia de treball pionera en l'àmbit de la mobilitat sostenible, consistent en la millora de l'accessibilitat als polígons industrials amb l'objectiu d'afavorir l'accés a aquestes zones de concentració de centres de treball mitjançant el transport públic col·lectiu.

En aquesta línia, destaca el desenvolupament del **Pla d'accessibilitat en transport públic als polígons industrials**. Les línies d'actuació d'aquest Pla són bàsicament l'establiment de línies d'autobús des dels nuclis urbans fins als polígons i la redacció i execució d'un Pla de mobilitat integral en aquells polígons en què es consideri necessari.

En aquest marc, durant el 2005 s'ha elaborat un pla per a l'execució d'unes 30 actuacions amb incidència en més de 60 municipis i 118 polígons industrials involucrats i que afecten més de 130.000 treballadors. En concret, han entrat en funcionament 16 noves línies d'autobús als polígons industrials de Girona, Figueres, Vic i rodalies, Manresa, Sant Jaume de Llierca, Castellgalí, Montornès, Montmeló i Parets del Vallès, Rubí, la Sènia, entre d'altres.

2.3. LA MILLORA DE LA XARXA VIÀRIA

El sistema viari ha estructurat històricament el territori i li ha donat cohesió convertint-se en una plataforma fonamental d'accés al coneixement del medi físic i de difusió del desenvolupament econòmic. Amb l'objectiu de dotar el país d'una xarxa viària ben

integrada, segura i que garanteixi l'accessibilitat a tot el territori, s'ha elaborat i es troba en fase d'execució un Pla d'autovies i s'ha donat un fort impuls a la xarxa capil·lar formada per la xarxa comarcal i local. També la seguretat viària ha esdevingut un dels reptes del nou govern, amb actuacions sobre els punts de major risc i trams de concentració d'accidents (TCA) i l'execució d'un pla de xoc per a la millora de la senyalització a les carreteres.

Per atendre les necessitats de mobilitat a les zones més densament poblades i amb major intensitat d'activitat econòmica, i promoure un desenvolupament equilibrat del país, és necessari impulsar la construcció de grans eixos viaris estratègics.

Amb aquest objectiu, s'ha elaborat el **Pla d'autovies**. Aquest pla preveu, com a mesura per a la millora de la mobilitat i del transport per carretera, la construcció de 500 km de xarxa d'autovies lliures de peatge, dels quals uns 300 són competència de la Generalitat. D'aquesta manera es fixen les prioritats en l'execució d'aquelles infraestructures viàries en les quals concorre un major grau de definició i de demanda social.

En una primera fase, s'han iniciat els tràmits per a la construcció de 4 nous grans eixos viaris a Catalunya. Es tracta dels eixos Vic-Ripoll, Maçanet-Platja d'Aro, Vilanova i la Geltrú-Manresa i Reus-Alcover. Així, s'incidirà en la millora de més de 133 km amb una inversió d'uns 285,5 MEUR.

A banda d'aquests 4 eixos viaris, el Pla d'autovies preveu incidir en el desenvolupament de l'Eix del Llobregat, entre Berga-Bagà (C-16), l'Eix de l'Ebre (Amposta-Lleida) (C-12) i l'Eix Barcelonès-Vallès (B-500).

Tot i tractar-se de grans eixos amb una vocació estructurant i de llarg recorregut de la xarxa viària catalana, cal tenir en compte que moltes d'aquestes actuacions es fan sobre els principals eixos de penetració als Pirineus (C-17 Vic-Ripoll, C-14 eix Camp de Tarragona-Andorra o C-16 Eix del Llobregat) i també sobre eixos allunyats de les grans aglomeracions urbanes però que presenten dèficits molt significatius, com és el cas de la C-12 Eix de l'Ebre.

En el període 2004-2006 s'han dut a terme importants actuacions en la xarxa viària catalana, tant pel que fa a la construcció i millora de grans eixos viaris com a actuacions que afecten a la xarxa comarcal i local.

Entre les obres acabades durant aquests dos anys en els principals eixos de penetració als Pirineus, cal destacar les obres de l'Eix del Llobregat (C-16) entre Sallent i Puig-reig, la C-14 entre Oliana i Coll de Nargó i la C-13 entre Tremp i la Pobla de Segur. S'han acabat, també, les obres de l'últim tram de desdoblament de la C-31 de Santa Cristina d'Aro i el desdoblament de la C-260 entre Vila-Sacra i Castelló d'Empúries a les comarques gironines, i el tram de la C-12 entre Garcia i Ascó a l'Eix de l'Ebre. Entre les actuacions en execució destaquen, entre altres, el desdoblament de la C-31 entre Palamós i Palafrugell, la variant C-66 a Besalú, l'Eix del Llobregat C-16 entre Puig-reig i Berga i la nova carretera C-37 Vic-Olot corresponent al tram Torelló-Túnel de Bracons-La Vall d'en Bas.

Respecte a l'Eix Vic-Olot, cal destacar que el departament va presentar a finals de 2004 la nova proposta de traçat per a l'Eix en el tram de la Garrotxa. Aquesta nova proposta

modifica el traçat del projecte constructiu inicial. Amb el nou projecte, s'abaixa la cota del túnel i es modifica el traçat previst reduint sensiblement l'impacte visual i mediambiental. Aquesta nova proposta preveu una inversió de 187,04 MEUR.

Quant a la millora de les condicions de seguretat, el departament està duent a terme un pla de xoc per **millorar la senyalització** d'orientació de les carreteres. L'objectiu és informar els conductors de manera més completa i entenedora sobre les diverses destinacions de la via on transiten.

El conjunt del Pla de renovació de la senyalització té un cost superior als 44 MEUR i preveu millorar la senyalització d'unes 2.982 cruïlles amb la instal·lació d'uns 29.000 plafons nous. Es troben en execució les actuacions de senyalització de la xarxa viària a l'Àmbit Metropolità i a les comarques de Girona, Camp de Tarragona i Ponent.

2.4. L'AEROPORT DE LLEIDA-ALGUAIRE

Des de l'inici de la legislatura, ha estat una prioritat del Govern de la Generalitat de Catalunya impulsar definitivament la construcció del futur Aeroport de Lleida, la qual cosa suposa la primera construcció d'un aeroport per part de la Generalitat.

La ubicació d'un aeroport a les proximitats de Lleida parteix dels objectius del Govern en matèria d'equilibri territorial i diversificació econòmica, per tal d'aconseguir que els ciutadans de tots els territoris del país puguin tenir accés a serveis aeroportuaris en la seva demarcació. D'aquesta manera es crearà a la zona de ponent un aeroport regional per donar servei tant de passatgers com logístic. S'hi preveu un trànsit de 400.000 passatgers i el tràfic de 6.000 tones de mercaderies l'any. La construcció de l'aeroport suposarà una inversió de 42,5 MEUR.

2.5. LA LOGÍSTICA I EL SÒL INDUSTRIAL I DE SERVEIS

La difusió del desenvolupament i la diversificació econòmica, facilitant la localització i la implantació de noves activitats, garantint uns assentaments industrials ordenats i de qualitat i la creació de nous llocs de treball, constitueix una de les principals línies d'actuació directa de suport al teixit productiu del país. En aquest sentit, s'està treballant en la promoció i execució d'una xarxa d'instal·lacions logístiques i en la promoció de sòl industrial i de serveis en tot el territori català.

En aquesta línia, el Govern de la Generalitat ofereix emplaçaments òptims per fomentar la competitivitat de les empreses de transport i logística, amb 232 ha. promogudes i 180 ha en projecte, amb les quals es contribueix a la creació de 13.000 llocs de treball. Es troben en execució les obres de construcció de les centrals logístiques de la Selva, el Camp i l'Empordà, i en fase d'estudi la del Penedès, l'Ebre i el Bages.

Les actuacions en matèria de promoció de sòl industrial i de serveis tenen un doble objectiu: d'una banda, promoure la concentració d'activitat econòmica en polígons de gran extensió destinats a grans indústries, a empreses de recerca i desenvolupament i a centres d'activitats terciàries; i, d'altra banda, afavorir la seva distribució geogràfica arreu de Catalunya tot assolint els objectius de la política de reequilibri territorial, evitant la

Rural'06

Congrés del Món Rural
de Catalunya

dispersió de sectors de mida més petita que provoquen una gran despesa de sòl lliure i plantegen més problemes d'accessibilitat sostenible. Aquest reequilibri s'ha concretat fins ara en la descongestió de l'àrea metropolitana, el reforç dels grans centres urbans, la potenciació de zones d'antiga industrialització o àrees amb bones perspectives de desenvolupament i la dinamització de zones més desfavorides industrialment. En una altra línia d'intervenció, s'han creat polígons que concentren una activitat específica i de repercussió global en tot el territori.

El **Programa de Sòl Industrial 2005-2008**, preveu la intervenció en 1.503 noves hectàrees de sòl industrial repartides en 19 noves actuacions estratègiques, que estaran distribuïdes al voltant dels àmbits territorials del país amb una major demanda d'activitat econòmica. Tindrà, com a resultat, la creació de 900 hectàrees de sòl industrial net de promoció directa, cosa que representa un potencial de 120.000 llocs de treball.

Aquest programa es complementa amb les actuacions anomenades de reequilibri territorial. Aquestes actuacions abastaran un total de 2.043 hectàrees de sòl industrial, que suposaran 646 noves hectàrees de sòl industrial net de promoció directa amb un potencial de creació de 65.000 llocs de treball.

En conjunt, doncs, el Programa de Sòl 2005-2008 preveu un especial esforç en l'activació de sòl industrial, amb la previsió d'urbanització de 3.600 hectàrees distribuïdes en 85 nous sectors.

Per a l'any 2006, les principals actuacions previstes són l'inici d'urbanització de la Torre a Agramunt; de Campllong III a Balaguer; dels Plans de la Tossa a Santa Margarida de Montbui; de la 2a fase de Martinet a Ripollet; de l'ampliació de Can Sant Joan a Sant Cugat del Vallès; del Palau de Reig de Dat a Valls, i de les Casasses a Vic. Cal destacar, també, la constitució dels consorci urbanístics per promoure el nou sector industrial plurimunicipal de les Terres de l'Ebre (Camposines a la Fatarella) i el Parc Aeroespacial a Viladecans. Així mateix, enguany s'iniciarà la comercialització del Soler a Avinyó, de la Canaleta II de Tàrraga, de Can Parera a Castellolí, de l'avinguda de les Garrigues a Cervera i de Valldepins II a Ulldecona.

Joaquim Nadal i Farreras

Conseller de Polítiques Territorial i Obres Públiques

Rural'06

Congrés del Món Rural
de Catalunya

3. PRINCIPALS ORIENTACIONS DEL DEPARTAMENT DE TREBALL I INDÚSTRIA

Voldria agrair en primer lloc la invitació a aquest Congrés, així com felicitar a tots els participants i a l'organització per l'excel·lent qualitat dels continguts i l'alt nivell de les reflexions plantejades.

Les sessions d'aquest Congrés del Món Rural de Catalunya, que celebrem aquests dies, constitueixen en sí mateixes un gran èxit, perquè reflecteixen l'esforç, les reflexions i l'extraordinària feina realitzada durant molts mesos en tots els àmbits de treball i en les seves diferents ponències. Aquesta feina ha donat fruits molt importants en forma de documents de síntesi i conclusions, que seran presentades i debatudes durant aquest Congrés.

M'agradaria començar deixant clar que, considerem el món rural com una peça fonamental de la competitivitat de Catalunya, i per tant un element clau de la transformació econòmica que ja hem començat a realitzar. Tot i el pes econòmic de la regió metropolitana de Barcelona i de les principals àrees urbanes, la competitivitat de Catalunya es basa, i es continuarà basant, en un equilibri productiu a nivell territorial que faci possible una estructura econòmica diversa, i a l'hora especialitzada.

Avui, algunes zones rurals es troben entre les més dinàmiques de Catalunya pel que fa al creixement de la producció i algunes de les empreses més importants de la indústria catalana, fins i tot algunes empreses multinacionals, es troben en territoris o contextos rurals.

Sobre la base d'aquesta importància econòmica, el món rural ha de desenvolupar tot el seu potencial, tot dissenyant una estratègia que permeti l'adaptació a la globalització, la potenciació de nous sectors emergents, la incorporació de coneixement a tots els àmbits de la producció, la millora de la capacitat de generar i atraure noves activitats econòmiques i inversions, etc.

Efectivament, perquè l'economia del món rural pugui afrontar amb èxit aquesta transformació, cal vèncer alguns desavantatges motivats per l'estructura i les condicions del territori, però també tenir directrius molt clares en aspectes determinats.

Sens dubte, la indústria agroalimentària ha de ser un dels puntals d'aquesta transformació econòmica del món rural. En aquest punt, m'agradaria destacar algunes de les idees de la ponència en relació a aquest tema. És inqüestionable que:

“L'existència d'una potent indústria alimentària afavoreix sempre l'existència d'un sector primari competitiu i productiu, i que, per tant, tota mesura presa per a afavorir l'establiment, la fortalesa i la supervivència de les indústries agroalimentàries, incideix en el medi rural pròxim. Aquest efecte positiu queda reforçat quan de l'empresa industrial es demanen matèries primeres addicionals, que puguin també produir-se en les mateixes zones, amb la qual cosa s'introdueix una diversificació productiva que genera nous llocs de treball i riquesa.

I també és indubtable que la indústria és una font important de modernització per al sector primari. Per això des del Govern estem apostant pel desenvolupament del sector agroalimentari com una de les prioritats estratègiques per afavorir una major productivitat i competitivitat, i per aconseguir un model industrial que permeti a Catalunya continuar entre les principals regions industrials europees.

Ara bé, la indústria agroalimentària catalana necessita, igual que molts altres sectors, fer un salt qualitatiu pel que fa a la millora tecnològica i la innovació, i aquest és un segon aspecte fonamental per al desenvolupament del potencial econòmic del món rural, tal com ho és per al conjunt de l'estructura econòmica. Vull també destacar la qualitat de la ponència que el Congrés ha elaborat en aquest aspecte.

La recerca, el desenvolupament tecnològic i la innovació són instruments imprescindibles per augmentar el valor afegit de la producció, i per tant per millorar la competitivitat. Sense un esforç intens i continuat en aquest sentit, Catalunya no podrà canviar el seu model industrial; i per això des del Govern estem apostant fermament perquè les empreses tinguin suport per realitzar aquest tipus d'activitats. Sense entrar en massa detalls, m'agradaria destacar que en els darrers 2 anys s'ha contribuït a la realització de més de 1.000 projectes empresarials de recerca i innovació, amb un suport econòmic de més de 70 milions d'euros. Aquest és el camí que hem de seguir, perquè incorporar aquest tipus d'activitats a l'estructura de l'empresa és un factor clau per a la seva competitivitat, i en alguns casos fins i tot per a la seva supervivència.

És cert, no obstant l'anterior, que encara queda una important feina a fer, perquè cal que tots els actors s'impliquin amb més decisió en aquest objectiu. Les empreses i les universitats han de tenir un vincle molt més estret i fluid de comunicació, per tal que els projectes d'R+D+i coincideixin exactament amb les necessitats del teixit econòmic. I en tot aquest sistema, des de l'Administració hem de prendre un paper molt actiu, facilitador, impulsor i coordinador del desenvolupament de les activitats.

Hem de garantir, a més, que el món rural i la seves empreses tinguin exactament les mateixes oportunitats, pel que fa a l'accés a les infraestructures i instruments que els permetin realitzar aquest tipus d'activitats. Des del Govern també treballem intensament en aquest sentit, perquè tot el territori pugui gaudir en condicions d'igualtat dels recursos públics.

Hi ha un tercer element que ha de constituir un element clau per a la transformació econòmica del món rural: la formació i la qualificació dels treballadors. Sense treballadors qualificats no hi ha valor afegit, i la competitivitat, per tant, està en risc. I per altra banda, sobretot al món rural, la formació és, per a les persones, un element fonamental per a la millora de les oportunitats d'ocupació i de les condicions de treball.

En aquest sentit també hem d'introduir i generalitzar conceptes que, tot i que encara es perceben com a incipients, seran imprescindibles en molt pocs anys. La formació al llarg de tota la vida laboral és un d'aquests conceptes, potser un dels més importants, perquè les necessitats del teixit econòmic canvien cada vegada més de pressa, i per tant també canvien tant les qualitats que es requereixen als treballadors com les condicions i característiques dels llocs de treball. Avui hem d'assumir, al món rural com al conjunt del territori, que d'aquí a 10 anys hi haurà moltes i millors oportunitats professionals, però que les necessitats d'adaptació i qualificació també seran molt més exigents.

Rural'06

Congrés del Món Rural
de Catalunya

No voldria acabar sense esmentar un quart element que, especialment al món rural, pensem que pot esdevenir una palanca molt important per al desenvolupament econòmic. Es tracta de l'economia cooperativa, que tant per la seva estreta vinculació al territori, com per la seva vocació social i associativa, pot suposar un important catalitzador d'iniciatives econòmiques de qualitat.

En resum, doncs, pensem que el món rural ha de continuar jugant un paper fonamental en l'estructura econòmica de Catalunya, i per tant ha de contribuir activament a la transformació industrial que el país necessita. Per això cal una estratègia concentrada en alguns (pocs) aspectes clau:

L'impuls de sectors econòmics estratègics que dinamitzin el territori i vertebrin l'estructura productiva i el seu desenvolupament. El sector agroalimentari ha de ser un d'aquests motors, però hi ha altres opcions molt interessants, com per exemple la indústria de les energies renovables.

La configuració d'un sistema eficaç i eficient per a la generalització de les activitats d'R+D+i, que permeti augmentar el valor afegit, innovar contínuament, i en definitiva millorar la competitivitat.

La formació i la qualificació dels treballadors com a instrument de millora de la productivitat, i també com a instrument per al desenvolupament de carreres professionals més sòlides.

El recolzament en formes productives que permetin establir un fort compromís de vinculació i arrelament amb el territori, com per exemple l'economia cooperativa.

I finalment, no vull deixar-me un dels aspectes més importants:

El territori és capaç de generar molts projectes, i d'aquí ha de sortir el desenvolupament econòmic i social. Com a Govern, dissenyem i implementem polítiques generals, però hem de comptar amb el consens i la implicació de tots els agents perquè això funcioni. L'Acord estratègic n'és una mostra que crec que hem de concretar i reproduir a tots els nivells.

Vull reiterar la meva felicitació a tots els participants, ponents i organitzadors per aquest Congrés i per la feina feta; estic segur que contribuirà a millorar el desenvolupament econòmic i social del món rural, tot preservant els seus valors.

Jordi Valls i Riera

Conseller de Treball i Indústria

4. ACTUACIONS RELACIONADES AMB EL MÓN RURAL DESENVOLUPADES DES DE LA DIRECCIÓ GENERAL DE FORMACIÓ PROFESSIONAL I EDUCACIÓ PERMANENT

4.1 ACTUACIONS DE L'INSTITUT CATALÀ DE QUALIFICACIONS PROFESSIONALS

L'Institut Català de Qualificacions Professionals està treballant en les famílies professionals d'activitats agràries i d'indústries alimentàries en l'elaboració del Catàleg de Qualificacions Professionals de Catalunya.

El procés d'adaptació i implementació del Catàleg de Qualificacions Professionals en aquestes dues famílies es fa en col·laboració amb el Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, i ha de servir perquè les qualificacions responguin a la realitat del sector a Catalunya, facilitant l'ordenació dels subsistemes de formació professional i incorporant l'acreditació de competències adquirides mitjançant l'experiència laboral.

Concretament, amb data d'abril de 2006 s'han adaptat dues qualificacions professionals de la família professional d'activitats agràries i dues de directament relacionada amb el món rural de la família d'indústries alimentàries:

Agrària

- Tractaments agroquímics i biològics de nivell 2
- Jardineria i restauració del paisatge de nivell 3

Indústries alimentàries

- Vitivinicultura
- Carnisseria i elaboració de productes càrnics

Durant aquest any 2006 es preveu adaptar 6 qualificacions de la família professional d'agrària i 8 de la d'alimentària. Algunes de les qualificacions d'alimentària tenen una relació important amb el món rural, sobretot en la vessant de l'artesania alimentària (formatgeria, obtenció i elaboració d'oli d'oliva...).

4.2 ACTUACIONS EN L'ÀMBIT DE LA FORMACIÓ PROFESSIONAL INICIAL

Des de la Direcció general de Formació Professional i Educació Permanent es gestiona l'ordenació curricular dels ensenyaments professionals de la família d'activitats agràries. L'oferta formativa es desenvolupa a través de centres de titularitat privada, de centres dependents del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca i d'Instituts d'Ensenyament Secundari.

A continuació es detalla tota l'oferta de formació professional específica de la família d'activitats agràries per a l'actual curs acadèmic 2005-2006:

04	Alt Urgell	
CFPM	Explotacions agràries extensives	
25005570	ECA del Pirineu (Montferrer i Castellbò)	Públic
CFPM	Treballs forestals i de conservació del medi natural	
25005570	ECA del Pirineu (Montferrer i Castellbò)	Públic
05	Alta Ribagorça	
CFPS	Gestió i organització de recursos naturals i paisatgístics	
25006240	IES de Pont de Suert (El Pont de Suert)	Públic
CFPM	Treballs forestals i de conservació del medi natural	
25006240	IES de Pont de Suert (El Pont de Suert)	Públic
07	Bages	
CFPM	Explotacions agràries extensives	
08020486	ECA de Manresa (Manresa)	Públic
08	Baix Camp	
CFPS	Gestió i organització de recursos naturals i paisatgístics	
43007385	IES d'Horticultura i Jardineria (Reus)	Públic
CFPM	Jardineria	
43007385	IES d'Horticultura i Jardineria (Reus)	Públic
CFPM	Treballs forestals i de conservació del medi natural	
43007385	IES d'Horticultura i Jardineria (Reus)	Públic
11	Baix Llobregat	
CFPM	Jardineria	
08053340	IES Gabriela Mistral (Sant Vicenç dels Horts)	Públic

Rural'06

Congrés del Món Rural
de Catalunya

13	Barcelonès		
CFPS	Gestió i organització de recursos naturals i paisatgístics		
08041933	IES Rubió i Tudurí (Barcelona)		Públic
CFPM	Jardineria		
08041933	IES Rubió i Tudurí (Barcelona)		Públic
18	Garrigues		
CFPM	Explotacions agràries extensives		
25001175	ECA de Les Borges Blanques (Les Borges)		Públic
19	Garrotxa		
CFPM	Explotacions agràries extensives		
17002399	IES La Garrotxa (Olot)		Públic
22	Montsià		
CFPS	Gestió i organització d'empreses agropecuàries		
43000330	ECA d'Amposta (Amposta)		Públic
CFPS	Gestió i organització de recursos naturals i paisatgístics		
43000330	ECA d'Amposta (Amposta)		Públic
CFPM	Jardineria		
43000330	ECA d'Amposta (Amposta)		Públic
23	Noguera		
CFPM	Explotacions ramaderes		
25000845	ECA de Vallfogona de Balaguer (Vallfogona de)		Públic
24	Osona		
CFPM	Explotacions agràries extensives		
08032154	Esc. Familiar Agraria Quintanas (Les Masies de)		Privat
CFPS	Gestió i organització d'empreses agropecuàries		
08032154	Esc. Familiar Agraria Quintanas (Les Masies de)		Privat
CFPS	Gestió i organització de recursos naturals i paisatgístics		
08032154	Esc. Familiar Agraria Quintanas (Les Masies de)		Privat
CFPM	Jardineria		
08032154	Esc. Familiar Agraria Quintanas (Les Masies de)		Privat
CFPM	Treballs forestals i de conservació del medi natural		
08032154	Esc. Familiar Agraria Quintanas (Les Masies de)		Privat

Rural'06

Congrés del Món Rural
de Catalunya

27	Pla d'Urgell	
CFPS	Gestió i organització d'empreses agropecuàries	
25003202	IES Agrària l'Urgell (Mollerussa)	Públic
CFPS	Gestió i organització de recursos naturals i paisatgístics	
25003202	IES Agrària l'Urgell (Mollerussa)	Públic
CFPM	Jardineria	
25003202	IES Agrària l'Urgell (Mollerussa)	Públic
33	Segrià	
CFPM	Explotacions agrícoles intensives	
25000250	ECA d'Alfarràs (Alfarràs)	Públic
CFPS	Gestió i organització d'empreses agropecuàries	
25000250	ECA d'Alfarràs (Alfarràs)	Públic
34	Selva	
CFPS	Gestió i organització de recursos naturals i paisatgístics	
17004992	ECA de Santa Coloma de Farners (Santa Coloma	Públic
CFPM	Jardineria	
17004992	ECA de Santa Coloma de Farners (Santa Coloma	Públic
CFPM	Treballs forestals i de conservació del medi natural	
17004992	ECA de Santa Coloma de Farners (Santa Coloma	Públic
35	Solsonès	
CFPS	Gestió i organització d'empreses agropecuàries	
25004310	ECA del Solsonès (Olius)	Públic
CFPS	Gestió i organització de recursos naturals i paisatgístics	
25004310	ECA del Solsonès (Olius)	Públic
36	Tarragonès	
CFPM	Explotacions agrícoles intensives	
43000949	ECA Mas Bové (Constantí)	Públic
CFMPOT	Explotacions agrícoles intensives	
43000949	ECA Mas Bové (Constantí)	Públic
CFPS	Gestió i organització d'empreses agropecuàries	
43000949	ECA Mas Bové (Constantí)	Públic
CFPM	Treballs forestals i de conservació del medi natural	
43000949	ECA Mas Bové (Constantí)	Públic

Rural'06

Congrés del Món Rural
de Catalunya

37	Terra Alta	
CFPM	Explotacions agràries extensives	
43001243	ECA de Gandesa (Gandesa)	Públic

4.3. CENTRES D'EDUCACIÓ INFANTIL I PRIMÀRIA AGRUPATS EN ZONES ESCOLES RURALS

El Departament d'Educació gestiona 367 centres d'educació infantil i primària ubicats en zones rurals per tal d'atendre la població escolar d'aquest àmbit. Hi ha 342 municipis de Catalunya amb centres educatius inclosos en zones escolars rurals (ZER).

A cada centre educatiu hi estudien pocs alumnes, atesa la demografia dels municipis on estan ubicats els centres.

Amb la finalitat de desenvolupar el currículum d'aquest alumnat en la seva totalitat, el Departament d'Educació va agrupar els centres de diversos municipis de zones rurals en el que s'anomena "Zona Escolar Rural". D'aquesta forma s'ha dotat la zona escolar rural d'un professorat itinerant que atén l'alumnat de cada centre en el desenvolupament de matèries com educació física, llengua estrangera, educació musical..., i també cobreix les necessitats de l'educació especial. El pes horari que aquestes matèries tenen dins del total d'hores curriculars no fa possible l'assignació d'un mestre de cadascuna de les especialitats a cada centre. Amb aquesta mesura, l'alumnat dels municipis ubicats en zones rurals es troba atès en totes les matèries del currículum d'educació infantil i primària.

La informació que s'adjunta és la següent:

1. Annex "Municipis amb centres educatius agrupats en Zona Escolar Rural (ZER)", on es detallen els municipis de Catalunya amb el nombre de centres educatius d'infantil i primària agrupats en ZER. També hi ha la informació referida al nombre d'habitants del municipi segons les dades que figuren a l'IDESCAT (Institut d'Estadística de Catalunya).
2. Annex "Municipis de menys de 500 habitants amb alumnes escolaritzats en altres municipis", on hi ha la relació de municipis per comarca amb menys de 500 habitants, l'alumnat dels quals s'escolaritza en un altre municipi.
3. Annex "Relació de municipis per comarca amb centres d'educació infantil i primària agrupats en zones escolars rurals", on es detalla el nombre de municipis per comarca que tenen CEIP (centre d'educació Infantil i Primària) agrupat en ZER. També hi ha la informació sobre el nombre de centres de cada comarca on està planificada una actuació arquitectònica. Les actuacions arquitectòniques que realitza el Departament d'Educació són bàsicament les següents, segons les necessitats de cada centre:
 - Nova construcció de centres educatius en funció de l'increment demogràfic.
 - Substitució d'equipaments educatius.
 - Ampliació d'equipaments educatius per necessitats d'escolarització.
 - Adequació d'equipaments educatius a noves normatives.

Rural'06

Congrés del Món Rural
de Catalunya

En 124 dels 342 municipis amb centres d'educació infantil i primària agrupats en ZER hi ha planificada una actuació arquitectònica.

Finalment es detalla l'import econòmic previst inicialment per les actuacions arquitectòniques planificades en els centres d'aquests municipis.

4. Mapes. 1) Mapa que inclou els noms dels municipis de menys de 500 habitants amb alumnes escolaritzats en altres municipis. 2) Mapa que inclou els noms dels municipis amb centres educatius agrupats en Zones Escolars Rurals.

Marta Cid i Pañella
Consellera d'Educació

ANNEX 3. RELACIÓ DEL NOMBRE DE MUNICIPIS PER COMARCA AMB CENTRES D'EDUCACIÓ INFANTIL I PRIMÀRIA AGRUPATS EN ZONES ESCOLARS RURALS

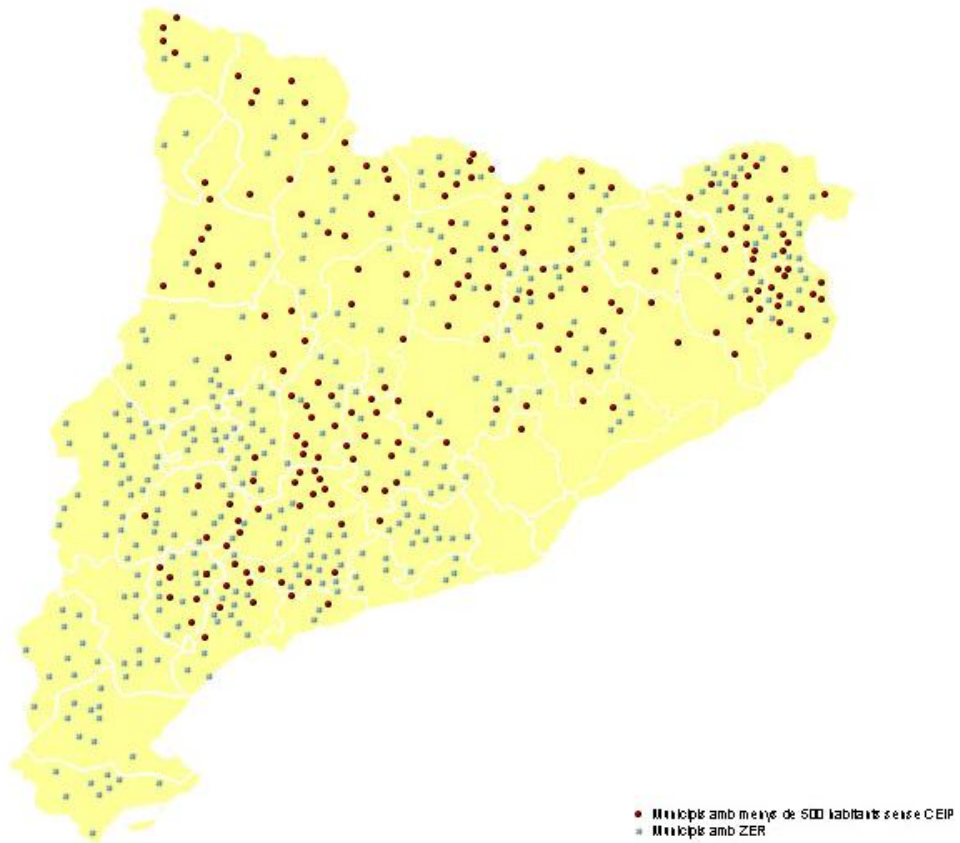
COMARQUES	Nombre de municipis amb CEIP agrupats en ZER	Nombre de centres de actuació arquitectònica planificada	Import previst inicialment
Alt Camp	15	7	10 milions €
Alt Empordà	27	8	12 milions €
Alt Penedès	13	12	24 milions €
Alt Urgell	9	4	2 milions €
Alta Ribagorça	2	1	1,3 milions €
Anoia	15	9	25 milions €
Bages	9	5	4 milions €
Baix Camp	12	6	11 milions €
Baix Ebre	9	3	2,4 milions €
Baix Empordà	8	4	7 milions €
Baix Llobregat	1	1	2,7 milions €
Baix Penedès	5	3	5,6 milions €
Berguedà	10	3	2,4 milions €
Cerdanya	7	1	2 milions €
Conca de Barberà	7	6	9 milions €
Garrigues	16	3	1,6 milions €
Garrotxa	8	2	2,4 milions €
Gironès	3	2	1,6 milions €
Montsià	8	1	Inversió en altres centres
Noguera	16	4	4,3 milions €
Osona	16	7	10,4 milions €
Pallars Jussà	3	1	2 milions €
Pallars Sobirà	5	1	1 milió €
Pla de l'Estany	3	1	2 milions €
Pla de l'Urgell	9	4	5,3 milions €
Priorat	15	3	5,6 milions €
Ribera d'Ebre	9	0	
Ripollès	7	0	
Segarra	6	1	0,8 milions €
Segrià	26	5	9,7 milions €
Solsonès	7	7	Inversió en altres centres
Tarragonès	4	2	3,2 milions €
Terra Alta	10	1	4,3 milions €
Urgell	14	2	4,6 milions €
Vallès Oriental	5	4	2 milions €
Val d'Aran	3	0	Inversió en altres centres
TOTAL	342	124	181,2 milions €

Rural'06

Congrés del Món Rural
de Catalunya

**ANNEX 4. MUNICIPIS AMB ZER I MUNICIPIS AMB MENYS DE 500 HABITANTS
SENSE CEIP**

5. CULTURA AL MÓN RURAL: ACCÉS I OPORTUNITATS

Al segle XXI i en el marc de la societat del coneixement, la línia divisòria entre el món rural i el món urbà ja no és tan clarament marcada com abans. Els canvis en els hàbits de vida i el ràpid progrés de les comunicacions a diversos nivells fan que calgui matisar, si més no, aquesta dicotomia, i sobretot si tenim en compte que el que és urbà ja no es troba exclusivament a les ciutats.

Avui, un nombre creixent dels nostres conciutadans pertanyen a la que podem anomenar *generació mòbil*, la qual cosa vol dir que són persones habituades a mantenir relacions fluïdes i intercanvis permanents entre els pobles i les ciutats. Són gent que, tot i que viuen al medi rural i hi mantenen vincles molt arrelats, coneixen la vida urbana de forma directa. Ho fan a través dels estudis i del lleure -sobretot en el cas dels joves-, i també mitjançant la feina o altres activitats.

Tal com ho és en el medi urbà, la cultura constitueix un dels factors bàsics del món rural. Si la diversitat ha esdevingut un dels conceptes culturals més emblemàtics de la nostra època, cal desenvolupar i potenciar al màxim la riquesa inherent al que és singular. No fer-ho seria com desistir de posar en pràctica tot el que es deriva de la dialèctica entre el local i el global, que és irrenunciable si aspirem a un món divers però integrat alhora. Un món en què la igualtat d'oportunitats -entre les persones, però també entre els territoris- el faci encara més digne de ser viscut.

La cultura, en definitiva, constitueix un dret bàsic de les persones en la societat del benestar que configura la nostra època. És la porta principal d'accés al coneixement i també ens permet, de la mà de l'emoció, de la sensibilitat, gaudir de la bellesa expressada en tantes obres artístiques i manifestacions escèniques o musicals i en els més diversos àmbits culturals. La cultura és l'espai de l'expressivitat, de la creativitat, del talent i de la imaginació i en benefici de tothom.

Accessibilitat, polivalència i cooperació

En aquest sentit, els principals eixos sobre els quals pivota la planificació de la cultura en el món rural serien els següents:

- l'accessibilitat
- la polivalència
- la cooperació

Les persones més vinculades a aquest món només disposaran d'una autèntica igualtat d'oportunitats en l'àmbit de la cultura si hi tenen garantit el ple accés. Accés, singularment, als sistemes culturals bàsics: biblioteques, museus, arxius, centres culturals.

D'altra banda, l'ús de les Tecnologies de la Informació i de la Comunicació (TIC) és avui absolutament indispensable per tal d'escurçar les distàncies entre el món urbà i el món rural i contribuir a què aquest disposi del màxim accés a la cultura. En aquest sentit, s'imposa la necessitat de comunicar en ambdues direccions, d'interactuar, per tal d'evitar que el món rural tingui únicament un paper de receptor de les possibilitats de tot el que

Rural'06

Congrés del Món Rural
de Catalunya

és urbà, sinó que a la vegada sigui també emissor de memòria col·lectiva, de creativitat, de pensament.

Cal fer arribar a l'entorn urbà, amb més intensitat que no pas fins ara, informació i coneixements sobre el món rural. Dades relatives, òbviament, a les activitats del sector agrari, però també al turisme cultural vinculat al patrimoni en les seves diverses formes, al millor coneixement de la natura i a la preservació del medi ambient.

Precisament, i per tal d'evitar la que es coneix com a fractura digital, el Govern de Catalunya impulsa la creació d'un operador públic de telecomunicacions que s'encarregarà de dotar d'una xarxa de banda ampla tot el territori català. A més, en el món rural també es vol potenciar el teletreball per tal de contribuir al desenvolupament econòmic i social d'unes àrees en alguns casos deprimides des del punt de vista econòmic.

El concepte de polivalència també és fonamental si volem que el desplegament de la cultura en el món rural sigui més efectiu. Per això serà bo disposar de nous espais cívics per a fer-hi activitats de diversa mena, a més de potenciar els ja existents. D'aquesta manera, serà més fàcil la connectivitat en el territori entre els diversos agents culturals i els públics a qui adrecen les seves activitats.

Aquesta polivalència s'ha de dur a terme amb criteris de sostenibilitat en les inversions i en el manteniment dels equipaments culturals. D'altra banda, cal tenir molt present el paper bàsic que continua tenint l'escola com a element de cohesió i de formació en el món rural.

I, pel que fa a la cooperació, el treball en xarxa és avui dia cabdal per a garantir igualment aquesta connectivitat. Xarxes que s'estableixen tant a nivell sectorial –les biblioteques d'un entorn territorial més o menys ampli, per exemple– com en l'àmbit intern de cada municipi amb la interrelació entre els seus equipaments. Xarxes que també es potencien a partir de la itinerància, tant d'activitats i iniciatives com de recursos materials, com és el cas dels bibliobusos que recorren el territori català. Cal remarcar que biblioteques i bibliobusos, centres culturals de proximitat de primer ordre, faciliten l'accés a la lectura, bé públic indispensable i clau primera d'accés al coneixement i a d'altres mons reals i imaginats.

Foment del patrimoni, la creativitat i l'associacionisme

El concepte de patrimoni cultural s'ha d'entendre en un sentit molt ampli. Des dels monuments arquitectònics fins a les tradicions; des de la música popular fins als més diversos elements del calendari festiu, el patrimoni és una font permanent d'identitat. Per això, i des de la diversitat propugnada arreu del món per les polítiques culturals més progressistes, no solament cal preservar aquesta identitat que dona el patrimoni –i particularment en el món rural– sinó renovar-la i projectar-la. I fer-ho també a través de les possibilitats que, cada cop més, ha obert el turisme cultural.

I, com sempre, cal esmerçar els recursos de què disposa l'Administració per tal de fomentar la creativitat en tots els àmbits. Aquesta creativitat, en el món rural, implica tant la difusió de les tècniques artesanals heretades de pràctiques i oficis seculars com

Rural'06

Congrés del Món Rural
de Catalunya

l'accés més ampli a la creació més contemporània i a l'expressivitat dels creadors, en condicions d'igualtat, a qualsevol forma de cultura.

D'altra banda, potenciar l'associacionisme és del tot necessari ja que aquest fet constitueix, tant en el món rural com en l'urbà, una de les eines de l'impuls vital d'una societat. La renovació del nostre reconegut potencial en aquest àmbit passa per l'enfortiment d'entitats i associacions, però també pel foment de tota mena de col·lectius d'estructura no tan estable però que són igualment capaços –i sobretot entre els joves– d'induir a noves formes de participació i d'implicació col·lectiva.

El paper dels ajuntaments, la societat civil i el Govern de Catalunya

Tot aquest nou impuls a la cultura en el món rural parteix del convenciment que el fet cultural és central en el conjunt de l'activitat humana. La cultura ha d'ocupar un lloc preeminent i estratègic en la recerca de solucions als problemes socials del nostre temps. Per això també cal que tingui un espai central en les polítiques públiques i en les impulsades, concretament, pel Govern de Catalunya.

El president Maragall ha dit alguna vegada que, en aquesta nació que és a punt de disposar d'un nou Estatut, *"tenim l'oportunitat de desvetllar cada punt de la nostra geografia per al progrés del conjunt del país"*. I és que el potencial català no solament rau en la capital i la seva àrea d'influència, o en el pes de la xarxa de ciutats intermèdies, sinó en la interactuació del territori en el seu conjunt.

Des del Departament de Cultura, i en relació al món rural, ens proposem avançar en les línies breument apuntades en aquest document. Ho farem, preferentment, des del pacte amb els ajuntaments de Catalunya, ja que són les institucions locals les que han de protagonitzar les actuacions concretes en el seu àmbit. Actuacions derivades d'unes polítiques que han de cercar al màxim la complicitat i el diàleg amb la societat civil a través de les entitats i els agents culturals més representatius.

Articular xarxa -de relacions, de creació, de participació-, construir circuits, connectar centres amb creadors i amb públics, en definitiva fer més densa la trama cultural del país serà objectiu bàsic de la política cultural del Govern.

Aquest congrés Rural'06, com a reflexió de conjunt, ha constituït una molt bona oportunitat per a debatre i repensar les qüestions de fons que afecten uns sectors del país situats sovint al marge del centres de decisió. Un dels reptes de la cultura, amb el seu gran potencial, és contribuir a superar aquesta situació en benefici d'un país més just, equilibrat, solidari i progressiu.

Ferran Mascarell i Canalda

Conseller de Cultura

6. ACCIONS I POLÍTIQUES DE LA CONSELLERIA DE MEDI AMBIENT I HABITATGE EN EL MÓN RURAL

Introducció

Voldria, en primer lloc, agrair l'organització d'aquest congrés per haver-me concedit un espai per presentar aquelles accions i polítiques que afecten el món rural i que s'estan duent a terme des de la Conselleria de Medi Ambient i Habitatge, que dirigeixo des de fa pocs dies.

En primer lloc cal recordar que l'actual govern de la Generalitat va establir, des de la seva constitució, criteris i pràctiques adreçades al foment de la sostenibilitat en relació amb el cicle de l'aigua. Sovint sembla difícil l'equilibri entre l'aigua com a recurs econòmic i l'aigua com a element que genera vida, com espai fluvial. Creiem fermament però, que una cosa és indissociable de l'altra i que cal incrementar la qualitat del medi hídic i dels seus ecosistemes, tot enriquint també la percepció social dels seus valors ambientals, per tal de ser un país més competitiu. La societat, d'altra banda, ens ho demana incessantment.

Per això estem treballant en la gestió integral de l'aigua, en donar valor a tots els tipus i qualitats d'aigua, tal com ens marca la Directiva marc de l'aigua, i estem adreçant totes les actuacions a la millora de la qualitat d'aquest recurs, al reforç de la garantia dels abastaments, a afavorir la garantia ambiental i assegurar la garantia per la resta d'usos, i ho fem a partir de principis de solidaritat i d'internalització de costos.

L'aigua és un bé escàs i alhora fràgil i és previsible que ho sigui encara més en el futur. Valgui com a exemple la situació de sequera que el darrer any va afectar Catalunya i que, malauradament, es repeteix cíclicament. Restem, doncs, davant d'un problema que afecta tothom i per tant cal la sensibilització i conscienciació de tots a l'hora de fer-ne un bon ús i no dilapidar-la.

El repartiment de l'aigua

Com bé sabeu l'agricultura és la primera activitat usuària d'aigua a Catalunya amb gairebé el 73% del total de l'aigua que es consumeix. Ningú posa en dubte la importància estratègica per Catalunya d'aquest sector; No obstant el moment actual requereix que aquest sector, igual que qualsevol altre, progressi cap a una major optimització en l'ús de l'aigua. Aquesta ha de ser una fita per a tot el món agrari i per a tota la societat.

Estem visquent la paradoxa de transformació en regadiu del 25% dels conreus existents a Catalunya. Actualment, Catalunya disposa ja d'unes 275.000 hectàries de regadiu la qual cosa suposa un 27 % de la superfície agrícola catalana, i en un futur es regaran un total de 190.000 hectàrees més, que representarà un 47% del total de superfície agrícola. No estic dient que això sigui dolent pel país, el contrari, però sí que aquesta transformació de secà en regadiu ens fa ser més curosos i ens obliga a progressar en el sentit que us indico, en l'eficiència del reg. Aquesta eficiència va molt lligada també a l'ús de diferents qualitats d'aigua en funció de les necessitats.

És ja hora de valorar tot tipus d'aigua disponible i aplicar cada qualitat d'aquesta als diferents usos en funció de la seva idoneïtat. Catalunya, com he indicat fa un moment recordant els repetits episodis de sequera, no és un país que disposi d'excedents d'aigua i, per tant, hem d'aprofitar tota l'aigua que tenim a l'abast i transformar-la, en el seu cas, per poder-la tornar a utilitzar.

El paper de l'Administració, el model de gestió i els futurs plans i programes

Així, l'Administració medi ambiental ha de garantir la gestió i l'ús de l'aigua tenint en compte que és un recurs fràgil, escàs i estratègic que cal preservar, que cal emprar de manera racional, sense oblidar que és imprescindible per la vida i pels sectors productius del país.

L'opció per la qual aposta amb fermesa l'administració catalana de l'aigua pel que fa referència al reg agrícola és la de treballar conjuntament amb el Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca i amb la complicitat del sector en la millora de la competitivitat dels regadius sempre i quan, en contrapartida, s'alliberin cabals ja sigui per a l'abastament de poblacions, per a garantir cabals ambientals dels rius, per a la pròpia millora en la dotació i garantia de subministrament del reg o per a d'altres usuaris.

Les institucions, en aquestes circumstàncies, han de prendre decisions i adoptar actituds exemplars davant la ciutadania, aplicant de forma emblemàtica els principis de transparència, participació i concertació per a la gestió i la divulgació dels plans i programes que articulen la planificació de la gestió dels recursos hídrics.

En aquest sentit recentment s'ha signat un conveni entre el DARP, l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentària (IRTA), l'Agència Catalana de l'Aigua i amb la participació del sector agrícola, focalitzat aquest últim, en les comunitats de regants. L'objecte d'aquest conveni és, en una primera fase, d'un any, dur a terme els treballs destinats a determinar quins són els consums actuals dels regadius a Catalunya, a caracteritzar la tecnologia i tècniques de reg aplicades per a les diferents zones i cultius i determinar les oportunitats de millora tecnològiques, metodològiques i de gestió per l'optimització dels usos de l'aigua de reg. I, en una segona fase, es farà un estudi més quantitatiu i experimental que ha de permetre fixar les propostes d'actuació corresponents que possibilitin les millores més significatives en l'eficiència en l'ús de l'aigua de reg agrícola.

Aquests estudis ens permetran redactar un Pla per l'eficiència del reg agrícola destinat a substituir l'actual model de reg per sistemes de regadiu més eficients que permetin recuperar recursos hídrics per a d'altres usos, també, prioritaris.

En aquest sentit, al fet de poder disposar de sistemes de regadiu més eficients que permetin recuperar recursos hídrics i així poder disposar d'un estalvi potencial d'aigua s'hi afegeix, des del punt de vista del professional de l'agricultura, una garantia de la producció, una ampliació del ventall de conreus a aplicar i una millora de la rendibilitat de l'explotació que ens ha de portar a una agricultura sostenible des d'un punt de vista econòmic, social i ambiental.

Un aspecte clau i que cal no oblidar a l'hora de tirar endavant aquest Pla és que el sector agrari, en general, és comprensiu davant tot procés de canvi, ja sigui tecnològic o de costums, si aquest canvi s'aplica considerant la seva opinió i no se'l margina durant el

procés; en conseqüència, l'èxit d'aquest Pla passarà necessàriament per la implicació i coparticipació del sector agrari en el mateix.

És per això que és molt important dissenyar amb molta cura, sense precipitació, tots els passos a seguir per tal d'anar orientant el sector agrari envers un millor aprofitament de l'aigua de reg de tal manera que se senti un element important en el procés decisor. En aquest cas les comunitats de regants han de jugar un paper important com a interlocutors amb l'administració en el sentit de rebre la informació, formació i assistència tècnica necessària per poder impulsar la millora i eficiència dels regadius.

Però aquest no és l'únic pla amb incidència en l'activitat agrícola en el que estem treballant. També estem finalitzant la redacció del Programa de reutilització d'aigua a Catalunya, que esperem aprovar inicialment aquest estiu. L'objectiu d'aquest és fomentar la reutilització o regeneració d'aigua com a font substitutiva de subministrament per aquells usos que no requereixen una qualitat equivalent a la d'aigua pre-potable.

En aquest sentit és important destacar l'experiència concreta portada a terme l'any passat degut a les circumstàncies d'extrema sequera i que va permetre posar en pràctica, embrionàriament, fonaments del programa de reutilització en les zones regables del Baix Llobregat i del Baix Ter en les quals, fent servir positivament la complicitat entre les Comunitats de Regants respectives, el Departament de Medi Ambient i Habitatge, l'Agència Catalana de l'Aigua i els Departaments d'Agricultura i Salut, es va derivar per al reg cabals tractats, qualitativament acceptables, de les depuradores de Sant Feliu de Llobregat i Torroella de Montgrí, garantint uns dies més de subministrament d'aigua de boca a les comarques de Barcelona, que van ser vitals per evitar les restriccions domèstiques. Aquesta reutilització, com qualsevol altra que es pugui portar a terme en el futur, suposa la imprescindible posada en valor del recurs que s'ha d'anar imposant com a regla general.

També el Pla de Gestió de la Sequera, actualment en redacció, que pretén donar forma legal i tècnica a les solucions que cal adoptar quan s'intueixen possibilitats d'insatisfacció de demandes en un sistema de gestió o explotació.

El Pla de protecció i de recuperació dels aqüífers, que pretén caracteritzar, protegir, gestionar i controlar l'estat i ús de les aigües subterrànies.

No podem oblidar que tradicionalment s'ha anat assumint amb certa impotència la progressiva contaminació d'un important volum de masses d'aigua per nitrats orgànics i inorgànics, per activitats industrials i per aigües residuals no connectades a sistemes de sanejament. Les conseqüències que ha calgut assumir, resultants d'aquesta situació, comporten un creixement cada cop més significatiu dels serveis de l'aigua, que actualment tenen un preu molt per sota dels seus costos reals, a banda de l'abandonament progressiu dels recusos locals. Cal, doncs, donar total transparència a l'estructura de costos per aconseguir la seva recuperació d'acord amb cada ús i amb les exigències ambientals presents a la Directiva Marc de l'Aigua, definint així un model sostenible. Cal anar doncs, cap a una coexistència pacífica entre tots els consums agrícoles i domèstics.

En resum, la reutilització d'aigües depurades, la descontaminació d'aqüífers actualment en desús, les mesures d'estalvi de consum, la modernització de regadius, la millora de

l'eficiència i la gestió dels sòls agraris, són les eines que hem de fer servir per aconseguir una gestió integral del recurs, garantint el bon estat ecològic de les masses d'aigua . És necessària una gran dosi d'il·lusió, de realisme i de consens social sobre quin és el model de país i de recursos naturals que volem, un gran pacte social i nacional al voltant de l'aigua i de com ens desenvolupem sobre els 32.000 km² de territori.

És necessari i obligat canviar el paradigma: si fins ara l'Administració catalana de l'aigua intentava resoldre els problemes aportant recursos de qualitat de fonts molt llunyanes al focus del problema, el que provocava l'abandonament dels recursos contaminats propis, a partir d'ara, en aplicació del principi de subsidiarietat de la Directiva Marc de l'Aigua, l'Administració ha de resoldre els problemes existents en cada escenari amb els recursos més propers deixant les aportacions de recursos més llunyans com a solució d'emergència si les primeres no són factibles. L'objectiu general en tots els casos és mobilitzar tots els recursos disponibles en un mateix territori, condicionant des de l'administració els usos de l'aigua a la utilització del recurs més adient en funció de les necessitats qualitatives d'aigua de l'usuari. Les decisions sobre quin tipus d'aigua es destina a un ús determinat no han de ser exclusivament de l'interès econòmic privat de l'operador sinó que passen a ser de l'interès econòmic públic de la millor i més eficient gestió dels recursos en el territori. Ens cal passar d'una gestió de drets privatis sobre l'aigua a una gestió de serveis públics sobre l'aigua.

Per tant, estem en el camí de millorar, entre tots, l'eficiència en l'ús de l'aigua i millorar la garantia i qualitat de l'aigua d'aquest país un camí que no serà fàcil però que és inaludible.

La gestió dels terrenys forestals: El nou Pla general de Política Forestal

(...) En la mesura que constitueix més del 60% de la superfície de Catalunya, la gestió dels terrenys forestals és un aspecte clau de l'equilibri territorial del país i el futur del món rural. Per això el nou Pla general de Política Forestal que ha elaborat el DMAH serà tramitat com a Pla Sectorial Territorial, de manera que per primera vegada es relacionarà i vincularà la planificació forestal amb la territorial, atorgant a la primera el rang que li correspon en l'ordenació territorial del país. El nou Pla General de Política Forestal significa una aposta decidida per a la gestió sostenible dels terrenys forestals, la conservació dels ecosistemes forestals i les seves funcions ambientals, alhora que garanteix el desenvolupament sostenible dels seus valors socials i econòmics. Amb una vigència de 10 anys (2006-2015), es divideix en 5 programes i contempla més de 450 accions, amb un pressupost global de més de 700 milions d'euros, adreçades a donar compliment a 10 objectius estratègics:

1. Donar al Pla un valor estratègic, garantint la transversalitat amb altres polítiques i la coordinació administrativa.
2. Desenvolupar la planificació forestal i garantir la seva vinculació amb la planificació territorial i urbanística.
3. Potenciar la gestió forestal com a eina de conservació del medi font d'equilibri territorial.
4. Recolzar la propietat forestal com a principal actiu de la gestió del territori.
5. Fomentar el consum dels productes forestals i els seus usos industrials.
6. Impulsar nous instruments econòmics i fiscals coherents amb el caràcter multifuncional de la gestió forestal.

7. Impulsar un model de gestió del risc d'incendis per evitar grans incendis forestals.
8. Potenciar la gestió i l'ús de les forests públiques i adequar l'ordenació de l'ús recreatiu dels terrenys forestals.
9. Promoure la participació pública, millorar la percepció social i impulsar la comunicació del sector forestal.
10. Desenvolupar el pla marc de recerca i innovació, potenciar la professionalització del sector forestal i millorar la transferència tecnològica.

Conseqüent amb aquesta línia de prioritats, el Govern ja ha ampliat l'aportació econòmica al sector forestal, amb una convocatòria d'ajuts per al bienni 2005-2006 de 30 milions d'euros, que significa un 10% d'increment respecte de la convocatòria del bienni anterior d'ajuts a la inversió en gestió forestal sostenible, malgrat la reducció en 7 milions d'euros dels Fons Europeus amb què es va comptar en aquella convocatòria.

En aquest mateix sentit cal esmentar que el Pla Econòmic Financer 2006-2009 recentment aprovat pel Govern (la setmana passada) preveu una inversió de 17 milions d'euros en infraestructures forestals, amb 71 actuacions previstes per aquest any 2006.

Un dels principals objectius d'aquestes inversions és la prevenció dels grans incendis forestals, aspecte fonamental de la seguretat i el futur del món rural. L'èxit rotund de les dues campanyes anteriors (2004 i 2005) ha estat el resultat de l'aplicació de noves polítiques de coordinació interdepartamental (sobretot amb el departament d'Interior) i amb la resta d'institucions (Diputacions i ajuntaments), però també de l'adopció d'algunes iniciatives concretes com són ara la concessió d'ajuts per valor de 1.900.000 euros per a la construcció de franges de protecció en urbanitzacions o l'increment en un 20 % dels ajuts a les ADF, que tant contribueixen a l'articulació de les polítiques de prevenció d'incendis forestals en el context particular de cada localitat.

El suport i el treball conjunt amb el món local, particularment els ajuntaments però també altres sectors econòmics vinculats (agricultura, ramaderia, turisme rural...), també es reflexa en el sentit de les ajudes que atorga el Departament per a les actuacions en Parcs Naturals i altres espais del PEIN (amb un 30% d'increment respecte de l'any anterior), des de la consideració que la gestió d'aquests espais naturals no només ha de servir per a la protecció del nostre patrimoni natural, sinó que també ha de significar una oportunitat per al desenvolupament econòmic sostenible del món rural i un aspecte determinant en el nou equilibri territorial al nostre país.

Una de les actuacions importants d'aquest Departament en aquest camp està sent la nova proposta d'ampliació de la Xarxa Natura 2000. Aquesta proposta, tanca tots els contenciosos que la Comissió Europea havia obert en els darrers anys contra la Generalitat per incompliment de la legislació comunitària i que, de no solucionar-se, hagués significat una amenaça real a les ajudes i inversions comunitàries en el nostre territori. També representa la contribució més important de Catalunya a la conservació de la biodiversitat europea.

M'agradaria ressaltar que la proposta que ha aprovat el Govern i que es troba actualment en un segon període d'exposició pública ha estat el resultat d'un debat ric i intens entre tots els sectors afectats, que ha durat més de 20 mesos, com a resultat de l'esforç que ha fet aquest Govern –i, en particular, el DMAH- per compatibilitzar la protecció de la

Rural'06

Congrés del Món Rural
de Catalunya

biodiversitat de Catalunya amb les exigències econòmiques, socials i culturals dels habitants dels territoris afectats, el futur dels quals va lligat, justament, a la preservació del seu medi natural i de les particularitats ecològiques i ambientals de cada indret.

Fa uns dies m'he entrevistat amb la Ministra de Medi Ambient i hem compartit la preocupació del finançament complementari que necessita l'esforç que tots fem per a la conservació de la natura compatible amb l'activitat tradicional agrària.

Expresso el meu compromís per seguir treballant juntament amb el DARP, el Ministeri de Medi Ambient i altres administracions i sectors implicats per aconseguir el finançament just a l'esmentat esforç.

Molt agraït de nou a l'organització i participants del Congrés del Mon Rural 2006.

Francesc Baltasar i Albesa

Conseller de Medi Ambient i Habitatge

Rural'06

Congrés del Món Rural
de Catalunya

7. ACTUACIONS I PROPOSTES DE FUTUR SOBRE EL MÓN RURAL DEL DEPARTAMENT D'INTERIOR

Vull en primer lloc manifestar la meva satisfacció de poder acompanyar-vos en aquesta jornada, que clou una important tasca de reflexió, debat i diàleg, per part dels diferents sectors relacionats amb el món rural, i en la que porteu molts mesos treballant.

Em sento satisfeta d'acompanyar-vos, junt amb d'altres representants del govern, per manifestar el nostre recolzament a aquesta iniciativa i fer palesa la importància que té aquest sector.

Al Departament d'Interior hi estem relacionats des de diferents àmbits, des de la vessant de la seguretat, tant en el seu aspecte de seguretat ciutadana com en el de la tasca de prevenció i extinció d'incendis, des de la protecció civil, així com en les activitats formatives que impulsem des de l'Escola de Policia de Catalunya.

Quant a la seguretat, s'han desenvolupat estratègies de treball que persegueixen la protecció i preservació del medi natural i la protecció de la seguretat ciutadana i l'ordre públic dins l'entorn rural i forestal.

Sense oblidar la visió integral de la seguretat, el medi rural presenta per ell mateix un espai amb característiques pròpies, amb una més gran exposició als riscos naturals i una major vulnerabilitat per la dispersió i estacionalitat d'alguns dels seus ocupants (segones residències).

A la vegada, hem de tenir en compte, que avui en dia la utilització i usos que se li donen al medi natural han anat canviant i evolucionant al llarg del temps. En l'actualitat és molt elevada la pressió de l'activitat humana que generen el nuclis urbans, fruit d'un major poder adquisitiu que provoca també una major mobilitat.

Aquest nou ús del territori s'ha de combinar amb una major presència de riscos naturals i també amb un efecte de desplaçament d'activitats rurals que van en detriment, en moltes ocasions dels usos, que directa o indirectament mantenen el medi netejant l'entorn dels conreus, mantenint netes les zones de pastura, realitzant una cacera i pesca controlades, vetllant per la qualitat de les aigües de boca i regadiu, etc.

Així doncs, aquest medi que presenta una característiques pròpies, planteja les necessitats de un major coneixement dels diferents riscos, una millor i més fluida transmissió d'informació al ciutadà i finalment una millor integració dins el territori dels mecanismes de prevenció, de planificació i de resposta.

En aquest sentit els diversos operadors en l'àmbit de la seguretat pública disposen de grups especialitzats dedicats exclusivament al medi natural amb formació i coneixements necessaris per a realitzar aquesta tasca. A la vegada, des del Departament busquem millorar-ne l'operativitat a partir d'accions que ja s'estan duent a terme i d'altres que es projecten pel futur.

A) Iniciatives que es duen a terme en aquest moment.

Des del Departament, i buscant oferir respostes a les necessitats del territori, ja s'han estat realitzant actuacions diverses en aquesta direcció;

- Elaboració d'un **Cens de Masies i nuclis aïllats** per donar protecció a les persones que hi viuen. En el territori on s'ha efectuat el desplegament dels Mossos d'Esquadra s'han censat 23.850 masies. L'objectiu d'aquesta protecció és tant des de la vessant dels delictes que puguin patir per l'aïllament com ara els robatoris a masies per un tipus de *delinqüència itinerant*, furt de bestiar o de productes del camp com des de la vessant de les emergències i la protecció civil amb incendis forestals, inundacions, etc;

- Per tal d'oferir aquesta protecció des del Cos de Mossos d'Esquadra s'està duent a terme dos tipus de patrullatge, un **patrullatge específic al medi natural** i a la vegada un **patrullatge rural combinat amb patrullatge urbà** per part dels Grups Rurals de les Unitats de Seguretat Ciutadana.

Aquest tipus de patrullatge permet tenir una presència itinerant que no només busca protegir, sinó que també es fa una especial incidència en les relacions amb la comunitat, realitzant regularment contactes amb les diferents entitats implicades amb l'entorn natural. Una dada de referència i d'una importància cabdal, és que durant l'any 2005 i el primer trimestre de l'any 2006 s'han efectuat, aproximadament, 1.704 contactes amb diferents entitats implicades amb l'entorn rural, essent més intenses quan hi ha la possibilitat d'activació d'un **Pla d'emergència** com ara l'**INFOCAT**;

- També s'han potenciant dins el Cos dels Mossos, els **grups de medi ambient**, agents especialment formats per donar resolució als possibles conflictes en aquesta matèria, que disposen de mitjans tècnics molt específics per elaborar els informes pericials sobre aquests delictes.

- Aquest grups han **realitzat diferents controls en matèria de caça i pesca**, sobretot a les àrees susceptibles de ser escenari de caça i pesca furtives i/o no autoritzades. El Cos de Mossos d'Esquadra de forma coordinada amb agents rurals o guardes de parcs naturals estableix controls amb l'objectiu d'evitar aquestes pràctiques, durant l'any 2005 i primer trimestre de l'any 2006 s'han realitzat 1.251 controls.

- Ja hem comentat la pressió humana que s'està exercint sobre el territori, això ha fet necessari que els cossos de seguretat hagin efectuat uns 886 controls **d'accés motoritzat al medi natural**, els objectius dels quals era preservar-lo. Al mateix temps es busca garantir que els vehicles disposen dels permisos corresponents;

- De l'àmbit de treball de la **Direcció General d'Emergències i Seguretat Civil**, també s'estan realitzant **actuacions específiques i coordinades vinculades als incendis**, algunes relacionades amb tasques de prevenció com ara patrullatge específic preventiu i d'altres en cas de declarar-se un incendi forestal,

En el cas del món rural, la col·laboració entre els serveis d'emergències i els actors implicats és molt estreta, quan s'encén un paller, quan crema una masia, quan s'ha declarat un incendi forestal; en ocasions, quan arriben els bombers la gent del territori ja és allà, ja està treballant.

La relació dels serveis d'emergències i el món rural ha estat sempre singular, i els últims 20 anys ha canviat notablement. És perceptible el canvi que s'ha produït en el moment d'enfrontar-se a l'extinció d'un incendi forestal o d'una masia, temps enrere la nostra presència era vista com una intromissió de personal forani, ara som vistos com un cos que presta un servei al territori. Hem passat d'una posició reactiva davant l'incendi a una posició preventiva i reactiva a la vegada.

- Aquesta necessitat preventiva fa que el Cos de Bombers actuï al nostre territori en l'àmbit de la **protecció civil**, a partir de diversos Plans d'Emergències que poden tenir una naturalesa **territorial**, com ara el PROCICAT o **especial**, com ara l'INFOCAT (Pla de protecció civil d'emergències per incendis forestals a Catalunya).

Tot un seguit de serveis que busquen garantir uns límits d'igualtat de tots els ciutadans respecte els diferents riscos als quals es pugui estar exposat, sigui quin sigui l'àmbit territorial d'aquest ciutadà. Així doncs, les inversions o els projectes que es fan arreu de Catalunya, rebran una atenció estandaritzada sense oblidar-ne les pròpies singularitats.

S'ha treballat especialment per millorar els diferents Plans de Protecció Civil, i sobretot s'està fent un esforç per millorar-ne l'aplicació. Això es fa a partir d'una millor coordinació dels actors implicats, però sobretot amb un constant intercanvi d'informació amb vosaltres. Ja he comentat, que quan més contacte hi ha entre els diferents cossos de l'administració i la resta d'actors que es troben sobre el territori, és en els moments en que els indicadors de risc ens adverteixen d'una possible emergència i per tant la possibilitat de posar en marxa un pla de protecció.

- El cos de bombers de la Generalitat, d'altra banda, manté reunions periòdiques amb els Consells Comarcals, amb les Associacions de Defensa Forestal, amb els ajuntaments, per tal de plantejar i executar mesures de pre-extinció d'incendis, per avaluar on cal realitzar les actuacions i analitzar modificacions, millores o alternatives possibles.

B) Propostes de Futur.

Malgrat que actualment ja s'estan duent a terme tot aquest reguitzell d'iniciatives, des del Departament continuem plantejant noves que busquen continuar millorant la seguretat del nostre territori.

Respecte a aquestes altres actuacions de futur, **l'Escola de Policia de Catalunya**, depenent del Departament d'Interior, en el marc dels debats d'aquest Congrés, vol analitzar les problemàtiques actuals sobre la seguretat en l'entorn rural i impulsar noves propostes per al futur en aquest àmbit.

A aquest efecte durant els propers mesos es preveuen dues iniciatives;

- Una activitat de dos dies de duració, prevista a finals del mes de setembre, que es defineix com a "**Jornada sobre policia i seguretat en zones rurals**", amb diversos continguts que buscaran introduir i combinar elements d'estratègia de prevenció i actuació de la policia en l'entorn rural, així com també aprofundir en el coneixement de

Rural'06

Congrés del Món Rural
de Catalunya

les necessitats pròpies de l'àmbit rural, com ara activitats de muntanya o la seguretat en els diversos i complexos espais rurals.

-Aquestes jornades es complementaran amb una activitat d'un dia de duració que es defineix com a "**Jornada sobre seguretat alimentària**", que es desenvoluparà a Lleida durant el mes de novembre, i el contingut de la qual s'està discutint amb l'àmbit universitari, concretament amb la Universitat de Barcelona i la Universitat de Girona.

D'altra banda, en l'àmbit de la seguretat ciutadana les nostres actuacions de futur van dirigides a aprofundir i millorar les línies de treball i de relació ja establertes :

Mossos d'Esquadra.

La relació del **Cos de Mossos d'Esquadra** amb el món rural passa per la necessitat establir tres nivells d'actuació.

- Amb la finalitat de percebre les inquietuds i problemàtiques d'aquests ciutadans i donar resposta, tant des de la vessant de seguretat ciutadana com des de la vessant mediambiental s'estableix un **primer nivell** amb els grups rurals de seguretat ciutadana adscrits a les Àrees Bàsiques Polícials com a primer contacte amb el món rural.

- Un **segon nivell** amb les unitats regionals de medi ambient ja més especialitzades adscrites a les Àrees Regionals de Recursos Operatius de cada Regió Policial. Aquestes unitats rebrien i analitzarien la informació dels grups rurals en matèria mediambiental i realitzarien un contacte de segon nivell amb les diferents associacions i entitats del món rural participant activament en els Consells territorials de caça i de pesca. Serien els interlocutors del Cos de Mossos d'Esquadra amb les diferents administracions (Departament de Medi Ambient, ACA, DARP, Bombers etc.), establint les relacions de col·laboració que fossin necessàries. Per tant les unitats regionals de medi ambient compaginarien les tasques d'investigació dels diferents il·lícits penals i administratius que es donin al món rural amb el patrullatge dirigit i específic pel territori. Serien la policia de proximitat de segon nivell del Cos de Mossos d'Esquadra en aquest món.

Des de l'àmbit territorial i de proximitat els grups rurals de seguretat ciutadana com a primer contacte de la policia de la Generalitat al territori rural i són els que han de donar unes primeres respostes a les necessitats i inquietuds. En definitiva una policia de proximitat de primer nivell.

La potenciació d'Unitats Regionals de Medi Ambient adscrites a les Àrees Regionals de Recursos Operatius, com a interlocutors amb les diferents administracions i entitats rurals, dins el seu àmbit territorial així com coordinar el patrullatge rural de les diferents ABP i donar resposta tècnica i especialitzada al requeriments d'aquests.

- **Des de l'àmbit central o d'especialització** des de la Unitat Central de Medi Ambient que esdevindria el **tercer nivell** d'actuació dins l'entorn que ens ocupa, que en coordinació amb les diferents Unitats Regionals de Medi Ambient dona resposta tècnica i especialitzada al requeriments d'aquestes.

Emergències i Protecció Civil.

Ja hem esmentat amb anterioritat que el món rural pateix problemàtiques pròpies, en la mateixa línia de les accions de futur fins ara esmentades.

- Des de la Direcció General d'Emergències i Seguretat Civil, també es vols avançar en la identificació i detecció de situacions de risc a partir d'un nou **Mapa de Protecció Civil de Catalunya**.

- Un segon aspecte és la voluntat de repensar les estructures de la protecció civil sobre el territori per tal de fer-les més operatives. Una de les accions que s'estan discutint és la de unificar l'estructura territorial dels cossos de seguretat i d'extinció d'incendis del Departament d'Interior.

- I un últim aspecte que afecta especialment el nostre territori, és la necessitat d'una major coordinació i transmissió d'informació. Davant d'això hem de tenir molt present la oportunitat que ens ofereixen les noves tecnologies de la informació. S'està estudiant el desplegament del nou sistema de comunicacions integrat (xarxa RESCAT).

Complementant tot aquest seguit d'accions que s'efectuen en els diversos operadors del nostre sistema de seguretat pública, hem potenciat tot un seguit d'actuacions com ara les intervencions sobre espais naturals de protecció especial i Ordenació Territorial Urbana; sobre la flora i la fauna, com també actuacions d'inspecció sobre nuclis zoològics i prevenció d'activitats contaminants.

Creiem convenient continuar en aquesta direcció, tot i així, amb la voluntat constant de millorar i en la línia fins ara expressada d'establir un model de seguretat rural més integrat, buscarem potenciar les relacions amb diferents actors; el *Departament de Medi Ambient* per a la coordinació i intervenció integral de l'administració ambiental, l'*Agència Catalana de l'Aigua* per a temes d'aprofitament de recursos hidrològics, l'*Agència de Residus de Catalunya* per a la gestió dels residus, l'*Institut Nacional de Toxicologia* per a la tramitació de mostres i la seva analítica, així com amb el Cos d'Agents Rurals del Departament de Medi Ambient.

Tampoc hauríem d'oblidar la relació que des de l'àmbit de la seguretat hem de mantenir amb el món acadèmic, concretament amb l'universitari per la seva capacitat analítica, d'assessorament i font inesgotable de informació.

Així doncs, i **per acabar**, ens trobem que el Departament d'Interior, en primer lloc, intenta fer un esforç per remarcar l'especificitat d'un espai rural que genera dinàmiques pròpies i per tant que té unes necessitats de seguretat singulars i específiques i en segon lloc, establir un plantejament de la seguretat pública que ens ajudi a encarar aquesta singularitat, tot i així, sense allunyar-se d'un plantejament més general per a tot Catalunya.

Busquem per a l'àmbit rural un model de **proximitat**, on els diferents ciutadans i actors mantinguin un contacte directe amb els cos de Mossos d'Esquadra, **mobilitat**, per tal de poder cobrir les necessitats de tot el territori, **coordinació i informació** de tots els

Rural'06

Congrés del Món Rural
de Catalunya

actors per tal d'agilitzar-ne les actuacions i **prevenció** per avançar-nos a possibles riscos. Hem d'assolir un model de seguretat **integrat** , on tots els actors col·laborin per un mateix objectiu.

Els agraeixo la seva atenció i paciència en aquesta exposició de les actuacions, iniciatives i les propostes de futur del Departament d'Interior més directament vinculades al món rural.

Montserrat Tura i Camafreita

Consellera d'Interior